

O'zbekiston ovozi

№ 12
2020-yil, 25-fevral
Seshanba (32.606)

Ijtimoiy-siyosiy gazeta
1918-yil 21-iyundan chiqarib boshlagan

Улуғлардан улуғимсан, Ватаним!

Имом Мотурудий, Имом Термизий, Али Кушчи, Алишер Навоий, Аҳмад Яссавий, Улуғбек, Баҳоуддин Нақибанд, Имом Бухорий, Ибн Сино каби кўплаб турк-ислом илм-фани ва маданиятининг буюк вакиллари умумий қадриятларимиздир.

КИМЁ САНОАТИДАГИ АСОСИЙ ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ БЕРИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 24 февраль кун киёмё саноатини ислоҳ қилиш бўйича истиқболли режалар ҳамда жорий йилда амалга ошириладиган асосий вазифалар муҳокамасига бағишланган йиғилиш ўтказди.

Сўнги йилларда соҳани модернизация қилиш, молиявий-иқтисодий соғломлаштириш ва юқори қўшилган қўйиматли киёмё маҳсулотлар номенклатурасини кенгайтириш бўйича кўплаб чора-тадбирлар амалга оширилди. Тармоқ корхоналарининг рентабеллигини кўтариш мақсадида бозор механизмлари жорий этилиб, нархни шакллантириш тартиби бутунлай қайта кўриб чиқилди. Натияжада киёмё тармоғи ўтган йилни 2018 йилга нисбатан 2,3 баробар кўп фойда билан яқунлади.

«Навоийазот» акциядорлик жамиятида Поливинилхлорид, каустик сода ва метанол ишлаб чиқариш мажмуаси ишга туширилди. Шўртан газ-киёмё комплексида синтетик суюқ ёқилғи, «Навоийазот» акциядорлик жамиятида азот кислотаси, аммиак ва карбамид ишлаб чиқариш заводлари қурилмоқда.

Давлатимиз раҳбари шу йил январь ойида парламентга йўллаган Мурожаатномасида ва Олий Мажлис палаталари қўшма мажлисида киёмё соҳасига алоҳида эътибор қаратиб, ҳукумат олдиға уни модернизация қилиш, илм-фан ва инновацияларни кенг жорий этиш бўйича қатор вазифалар қўйган эди.

Бу бежиз эмас. Чунки мазкур тармоқда муаммолар, хали фойдаланилмаётган имкониятлар кўп. Жумладан, юртимизда ишлаб чиқариш мумкин бўлган, мураккаб таркибга эга бўлмаган киёмё маҳсулотлари четдан олиб келинмоқда. Экспорт структураси диверсификация қилинмаган, бунда ханузгача минерал ўғитлар улуши жуда катта. Ишлатилаётган ускуналар 60 фоиз эскирган, энергия сарфи меъёрдан 2-3 баравар ортиқ.

Танқидий-таҳлилий руҳда ўтган йиғилишда соҳани ислоҳ қилиш, корхоналар самардорлиги ва салохиятини ошириш бўйича вазифалар белгиланди.

Тармоқдаги ҳар бир корхона фаолиятини танқидий таҳлил қилиб, маҳсулотлар сифатини ошириш, энергия сарфини камайтириш ҳисобига таннархни пайсатириш бўйича топшириқлар берилди.

«Рақамли технологияларни қўллаш, инсон ҳаёти учун хавфли жараёнларда автоматлаштириш даражасини кўтариш муҳимлиги қайд этилди.

Киёмё соҳасида янги йўналишларни ривожлантириш, хорижий инвесторларни кенг жалб қилиш зарурлиги таъкидланди.

Тўқимачилик, қурилиш материаллари, автомобилсозлик, истеъмол товарлари, озиқ-овқат ва фармацевтика учун зарур хомашё ишлаб чиқариш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

«Навоийазот» акциядорлик жамиятида поливинилхлорид ишлаб чиқаришни тез муддатда лойиҳа қувватига олиб чиқиш ҳамда иккинчи босқинчи лойиҳалаштириш бўйича курсатмалар берилди.

«Фаргонаазот» акциядорлик жамияти, Қўнғирот сода заводи ва Деҳқонобод калийли ўғитлар заводида давлат улушини инвесторларга сотиш масалаларига ҳам тўхталиб ўтилди.

Кичик тоннажли киёмё маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш, шу мақсадда «Навоийазот» акциядорлик жамиятида бўш турган майдонлар негизда ихтисослашган кичик саноат зонаси ташкил қилиш зарурлиги қайд этилди.

Маълумки, жорий йил мамлакатимизда Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили деб эълон қилиниб, ҳар йили илм-фаннинг бир нечта устувор йўналишларини ривожлантириш белгилаб олинди. Тараққиётимизнинг ҳозирги босқинидаги муҳим йўналишлардан бири эса киёмё соҳасидир.

Шу боис йиғилишда ушбу тармоқда таълим ва илм-фанни такомиллаштириш, замонавий кадрлар тайёрлаш жуда муҳимлиги таъкидланди. Илм-фан ва ишлаб чиқариш ўртасидаги алоқани мустаҳкамлаш, бунинг учун тадқиқотларнинг соҳа корхоналари эҳтиёжига ҳамроҳлигини таъминлаш зарурлиги кўрсатиб ўтилди.

Жанубий Корея билан ҳамкорликда илмий-тадқиқот институти ташкил этиш, Тошкент киёмё технология институтида мутахассисликлар ва ўқув дастурларини такомиллаштириш бўйича курсатмалар берилди.

Мутасаддилар йиғилишда муҳокама қилинган масалалар ва соҳадаги истиқболли режалар юзасидан ахборот берди.

У.А.

ЎЗБЕКИСТОН ВА ТУРКИЯ ПРЕЗИДЕНТЛАРИ ХАЛҚЛАРИМИЗ УЧУН КЕЛАЖАК КЎПРИКЛАРИНИ БУНЁД ЭТМОҚДА

Бу ҳақиқат Шавкат Мирзиёевнинг Туркия Республикасига ташрифи давомида яққол намоён бўлди

Сүлейман МЕРДАНҒУЛИ,

Ўзбекистон «Олтин мерос» халқроқ жамғармасининг Анқара шўъбаси раиси:

— Ўзбекистон ва Туркия муносабатларининг келажакни башорат қилиш учун, бу алоқаларнинг ўтмишига ҳам қўз ташлаш лозим. Чунки, машоҳидлар айтганидек, «ўтмишни билмаган, келажакни ҳам кўролмайдми». Бугунги Ўзбекистон, тарихдаги номи билан «Улуғ Туркистон» Марказий Осиё минтақасининг ўртасидан жўл олган, бу худудлар қарийб барча туркий халқларнинг ота юртидир. Анадўлдаги турклар авваллари Усмонийлар салтанати, кейинчалик Туркия Республикасида истиқомат қилиб келганлар ва айна пайтда тарих давомида ота юрдаги қардошлари билан домий дўстлик алоқаларида бўлиб келганлар, ҳатто шўролар даврида ҳам бу алоқалар сақланиб қолди.

Авалло Имом Мотурудий, Имом Термизий, Али Кушчи, Алишер Навоий, Аҳмад Яссавий, Улуғбек, Баҳоуддин Нақибанд, Имом Бухорий, Ибн Сино каби кўплаб турк-ислом илм-фани ва маданиятининг буюк вакиллари умумий қадриятларимиздир. Туркияда бу буюк шахсиятлар юксак қадрланган ҳамда уларнинг хотирасига атаб қилиб илмий-маданий тадбирлар ўтказилган.

Туркиянинг озоқлик уруши (1919-1922) давом этар экан, 1920 йил 26 апрелда Мустафо Камол

пошо (Статурк) Буюк Миллат Мажлиси ташкил топгандан кейин ёзган мактубида шўролар иттифоқидан моддий ва қўроқ-аслаҳа ёрдами сураган. Мустафо Камол ҳукуматиға шўро давлати томонидан берилган бу ёрдам қардош Бухоро Халқ Республикасининг олтинлари ҳисобидан юборилган эди. Бу ёрдамни Бухоро халқи хайрия ёрдами сифатида туллаганди.

Турк сармоясининг Сакаръя галабасидан кейин Бухоро Халқ Республикасидан (1920-1923) бу республиканинг раҳбари Усмон Хўжаўғли (Усмонхўжа Пўлатхўжаев) томонидан 1921 йил 17 январда дипломатик алоқаларни ўрнатиш ва Отатуркии галаба билан қўллаш учун Бухородан махсус бир хайъат юборилган. Хайъат 1921 йил январь ойида Анқараға келган, Мустафо Камолға уч олтин сопли қилч ва Амир Темурға тегишли Қуръонни совға қилган эди. (Бу Қуръон бугунги кунда Туркия Буюк Миллат мажлиси кутубхонасида сақланади).

1991 йил 1 сентябрда Ўзбекистон истиқлолга эришгач, унинг мустақиллигини илк бор тан олган Туркия Республикаси эди. Бу даврдан кейин ўзбек – турк муносабатлари турли ўзгаришлар билан давом этиб келган бўлса-да, 2016 йил октябрь ойида Шавкат Мирзиёев ва Режел Таййип Эрдоғанин Самарқанддаги учрашувидан кейин ўзаро муносабатларда кескин ижобий ўзгаришлар юз бера бошлади.

2018 йилда Режел Таййип Эрдоғанин Ўзбекистонға қилган визитидан кейин икки ўлка ўртасидаги тижорий, банк, тоғ-кон, ўрмончилик, илм-фан, технологиялар, архив иши, метеорология, маданият, адлия ва ҳуқуқ соҳаларида ҳамкорлиқни кучайтириш борасида шартномалар имзоланди.

Шавкат Мирзиёевнинг шу йил 19-20 февраль кунлари Туркияға қилган расмий визити чоғида икки тарафлама муносабатларға янгиға суръат бериш учун Туркия – Ўзбекистон Олий даражадаги Стратегик ҳамкорлик Кенгашининг мажлиси ўтказилди. Бу Кенгашдаги музокараларда авиация, алоқа, дипломатия, инвестициялар,

таълим, маданият, тижорат, банк соҳаларидаги ҳамкорлик бўйича жами 26 шартнома имзоланди. Турк-ўзбек бизнес-форуми ҳам ташкил этилди. Ўтган йилларда мамлакатда ўз фаоллигини сувайтирган турк бизнеси кейинги йилларда ўзбек бозорига инвестиция киритиш бўйича ҳаракатлари фаоллаштирди. Бугунги кунда Ўзбекистонда қайддан ўтган ва фаолият кўрсатаётган ширкатлар сони бўйича Туркия Россия ва Хитойдан кейин учинчи ўринда турибди.

Турк сармоясининг қардош ўлкаға кириб келиши ҳам кучайди. 1993 йилда тузилган Ўзбек-Турк қўшма банкнинг ҳиссаларини сотиб олган турк Зироат банки Тошкентда 3, Самарқандда битта шўъбасини очиб, ўзбек фермерлари ва аграр секторнинг бошқа мансубларининг ишларини сармоялаштиришни бошлади.

Туркия – Ўзбекистон Олий даражадаги Стратегик ҳамкорлик Кенгашининг йиғилишларида ҳар иккала тараф ўз ташаббуси ва мақсадларини очиб, ва самимий шаклда ифода этгани ва шу боис кўплаб соҳаларда икки тарафлама фойдали битимларға имзо қўйилгани кўзға ташланди.

Мустафо Камол Отатурк бир вақтлар шўролар тарихидаги қондош халқларнинг қизғин лозимлиққа эришиши ва бу ҳолға Туркиянинг тайёр туриши ҳақида доҳиёна башорат қилган эди: Бир кун бугунги советлар худди Усмонийлар ва Австрия-Венгрия каби парчаланиши мумкин, ўша пайтда Туркия нима қизғин лозимлиққа билиши керак. Тайёр туриш керакдир. Бунга қандай тайёрланиш керак? Маънавий кўприқларни соғлом ушлаб туриш билан. Тил бир кўприқдир... Уларнинг қизғин яқинлашишини кутмай, биз уларға яқинлашишимиз керак» (29 октябрь, 1933 йил).

Ана шу Отатурк башорат қилган даврдаимиз. Ўзаро муносабатларимизни доимо соғлом тутиб, ривожлантириб бориш, буюк аждодларимизнинг ўтмишда ўрнатган дўстона алоқаларини келажакка етказиш асосий воситамиздир.

Давоми 2-бетда. ▶

ЯПОНИЯ ВА КОРЕЯ РЕСПУБЛИКАСИ БИЛАН ИҚТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИК ИСТИҚБОЛЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 24 февраль кун Япония ва Корея Республикаси билан икки томонлама инвестициявий ва савдо-иқтисодий ҳамкорликнинг жорий ҳолати ва уни ривожлантириш истиқболларини муҳокама қилишға бағишланган йиғилиш ўтказди.

Ушбу давлатлар нафақат Осиё, балки бутун дунёда, айниқса, юксак технологиялар соҳасида етакчи ҳисобланиши, кенг инвестиция имкониятларига эга эканини таъкидлаш жоиз.

Давлатлар раҳбарларининг сиёсий иродаси ва мунтазам мулоқотлари туфайли Ўзбекистоннинг ушбу мамлакатлар билан муносабатлари стратегик шериклик даражасига кўтарилган, ҳамкорликнинг турли йўналишларида яқин алоқалар йўлга қўйилган.

2019 йилда икки томонлама муносабатлар тарихида янги саҳифа очган самарали ташрифлар амалга оширилди. Хусусан, 18-21 апрель кунлари Корея Республикаси Президенти Мун Чже Ин мамлакатимизда, 17-20 декабрь кунлари эса Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Японияда ташриф билан бўлди. Учрашув ва музокаралар натижасида ҳукуматлараро ва идораларо салмоқли ҳужжатлар имзоланди, савдо-иқтисодий ва инвестициявий келишувларға эришилди.

Йиғилишда ушбу мамлакатлар билан ўзаро савдо ва инвестиция курсаткичлари изчил ошиб бораётгани таъкидланди. Ўтган йил якунларига кўра Ўзбекистон ва Япония ўртасидаги товар айирбоқлаш ҳажми 400 миллион доллардан ошди. Бугунги кунда юртимизда Кунчиқар мамлакат ишториқида ўттизга яқин корхона фаолият юритмоқда.

Эришилган келишувларни ўз вақтида ва сифатли амалга ошириш, инвестициявий ҳамкорлиқни кенгайтириш бўйича янги тақлифлар ишлаб чиқишға алоҳида эътибор қаратилди.

Япониялик шериклар билан ҳамкорликда геология, киёмё ва нефть-киёмё, банк-молия, соғлиқни сақлаш, таълим каби соҳаларда умумий қиймати 6,6 миллиард долларлик 48 та лойиҳа амалга оширилаётгани таъкидланди.

Хусусан, «HIS» компанияси билан мехмонхоналар қуриш, «Isuzu» ва «Iscru» билан «СамАвто» корхонаси ишлаб чиқариш қувватларини кенгайтириш, Япония халқроқ ҳамкорлик агентлиги (JICA) билан Навоий иссиқлик энергия станциясида энергия блоклари (Навоий-3) қуриш бўйича ва кўплаб бошқа лойиҳалар муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Йиғилишда икки томонлама турли тадбирлар, жумладан, ишбилармон доираларнинг ўзаро ташрифларини ташкил этиш, янги қўшма лойиҳалар ишлаб чиқиш орқали Ўзбекистон – Япония ҳамкорлигини янада фаоллаштириш зарурлиги таъкидланди.

У.А.

«Парламентнинг Оролга нигоҳи»

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги Экология ва атроф муҳитни муҳофаза қилиш масалалари қўмитаси ташаббуси билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ҳамда тегишли вазирлик ва идоралар ҳамкорлигида 21-22 февраль кунлари Қорақалпоғистон Республикасининг Мўйноқ туманида «Парламентнинг Оролга нигоҳи» экологик акцияси ўтказилди.

«Парламентнинг Оролга нигоҳи»

МЎЙНОҚДА ТОНГ ОТДИ

Тонглар ичра ажойиб бир тонг, орзу-умидларга тўла тонг, қуёшли тонг...

Айни пайтда Оролнинг қуриган ҳудудларида 3 мингга яқин киши, 600 та техника, жумладан, 5 та "Ан-2" самолёти ишламоқда. Ўтган йили 500 минг гектар майдонга кўчат экилиб, уруғлар сепилган эди. Жорий йилнинг февраль ойи биринчи ярмида 700 минг гектар майдонга саксовул кўчатлари экилиб, уруғлари сепилди. Бу ишлар март ойи охиригача давом этади. Денгизнинг қуриган ҳудудида 57 та қудуқ қазилди.

Иккинчи мақола

Кўпчилиққа, эҳтимол, ҳар бир инсонга хос бу туйғу: қайси бир машҳур шахарга бораётганимизда ҳаяжонланасан, кўнглинг шошади, ошқоқди... У шахарнинг тарихини ўйлабсан, эшитганларинг ёдига тушади, тезроқ етиб боргани, кўрғини келади. Муқаддас масканлар зиёратига йўл олганимизда қалбини илоҳий туйғулар, шукроналиклар, эзгу ниятларга тўла бўлади. Кимдир ишонар, кимдир ишонмас, Тошкентдан Нукусга — Мўйноққа — Орол денгизининг суви қочган ҳудудига бора-боргунча барча ҳамроҳларим — Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, Сенат аъзолари ана шундай кайфиятда эди. Бу ҳолат уларнинг ҳаяжонга тўла кўзлари, сўзларидан билиниб турарди.

Кимдир Мўйноққа — Оролга биринчи келиши, кимдир иккинчи, Қонунчилик палатаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалалари қўмитаси раиси Борий Алихонов эса кўп марта келган, бу ерларнинг пасти-баланди, муаммоларини яхши билар экан. Сенатор Икром Нажмиддинов 1970-71 йилларда Мўйноққа яқин жойда ҳарбий хизматда бўлганини айтиди. Ушанда Мўйноқ консерва заводидан аскарларга консерва олиб кетиш учун келгани, Орол денгизини бир марта кўрганини эслади. Шундай денгиз қуриб кетганига ҳақиқатча ишонмайди...

Депутат аёлларимиздан бири — Тошкент вилоятилик Моҳира Ходаева «қанчадан бери Мўйноққа келишим, Оролни кўришим орзу қилардим, шунинг учун бу акцияга жон-жон, деб қўшилишим», деди. Мўйноққа кўп ташкилотлар, вазирликлар вакиллари бориб-келиб туради, албатта. Бироқ биз акцияимизни бироз ўзига хос, янгиликлар тусида ўтказиш, кўпроқ амалий иш қилиш устида ўйладик, мутахассислар билан маслаҳатлашдик. Қисқаси, 3 тоннадан ортиқ саксовул уруғи ва мингдан кўпроқ арча кўчатлари тўпладик. Маданият вазирлиги ҳам ташаббусимизни қўллаб-қувватлади, бир гуруҳ санъаткорларни юборадиган бўлди.

Яна нима қилиш мумкин? Биз кишининг изғирини, қору ёмғирига бардош бериб, жасорат ва матонат кўрсатиб меҳнат қилаётган марду майдон кишиларни имкон қадар хурсанд қилишни ўйлардик. Депутатлардан таклифлар ёғилиб кетди. Улардан энг маъқулларини танладик. Кимдир Сурхондарёдан тандир, кимдир Хоразмдан гуруч, қўй олиб келишимни, қорақалпоғистонлик депутатлар эса нон, мева-чева, ширинликлар Нукусда мўлқиллигини айтиди...

Тошкентдан кеч соат 20:00 да самолётда учиб, Нукусдаги «Тошкент» меҳмонхонасига жойлашгунча икки ярим соатча вақт кетди. Эрталаб соат 7:00 да ноҳушта бўлди. 7:45 да йўлга тушдик. Иккита микроавтобус ва иккита энгил машинада кетаямиз. Йўлда Орол тарихи, тақдир, табияти ҳақида роса гап борди. Кейин саксовулнинг, янтоқнинг хосиятлари тўғрисида ҳар ким билганича сўзлади...

Бир тул саксовул икки юз тоннагача қўм йўлини тўсади, — деди сенатор Баҳодир Тожиёв. У асли хоразмлик, бир пайтлар фермер бўлган, кишлоқ ҳўжалигини ҳам, бу ҳудудларни ҳам яхши билади. Унинг гапига ишонқирамайроқ, «Бир тул саксовул-а?» деб сўрашди. Унинг айтишича, бир тул саксовулнинг томирдан ҳар йили тўрт-беш шох ўсиб чиқарган, ёйилиб боравераркан. Кейин йўлда кўп қўрқик тарвақайлаб кетган саксовулларни... Яна айтишди: саксовул ўзидан уруғ чиқаради, шамол унинг уруғини ҳар томонга сочиб юборади. Демак, бугун қилаётган минг-минг тул саксовул эртага минг-минг тонналаб қўм қўчиши, осмонга учшининг олдини оларкан.

қирғоқларидан тошиб турган азим дарё дармони қуриб, зўрға нафас олаётган одамга ўхшайди. Денгиз-ку қуриди, ўйла-масак, куйинмасак, чора-тадбир қўрмасак, эрта бир кун Амударёнинг ҳам борар йўли қисқармайдими, умри қисқармайдими?..

Бугун ҳар бир даракни сақлаб қолиш учун кураш бораётган, Оролнинг қуриган ҳудудларида юз бериши мумкин бўлган экологик фожиалар олдини олиш учун катта ташвиш, катта меҳнат, катта ҳаражатлар қилинаётган бир пайтда Амударёнинг тақдир ҳақида ўйламаслик мумкинми?

Худога шукр, беаҳо неъматини бераётти, лекин биз уни қадрлаётганимизми? Қисоб-қитобини олиб бораёلمизми? Қанча сув бекорга исроф бўлиб кетаётганини биламизми, билсак, нега дадил чора қўрмаймиз? Бу каби саволлар кўп, кимларди «Биламиз, чора қўраёلمиз», дейиши мумкин. Лекин одамлар қўрғинига қараб баҳо беради. Демак, нималар қилаётган бўлсак-да, оз, суви асраш, дарёларимизни сақлаб қолиш учун жиддий бош қотириш керакка ўхшайди...

Мўйноққа яқинлашганимиз сайин ҳаяжонимиз ошади. Диққат билан йўлнинг икки четига қарайман. Туман марказининг ёздаги ҳолати кўз ўнгимга келади. Йўл четига қўрғинимиз, хароб қамиш деворли уйлар бузиб ташланаётган эди. Айрим қариялар бу манзарани кўриб, «Бутун Мўйноқ бузиб ташланапти, эртага нима бўларкин?» дегандек ажабланиб, ҳайратланиб, бу ишларни қузатиб турганликларини кўргандим. Чунки ҳар қачон Мўйноқда бундай улкан ишлар қилинмаганди-да. Қуриш нари турган, денгиз қочмиши билан бу ерда ҳаёт издан чиққанди. Балиқчилик тугаган, кемалар қўмга бағрини бериб туриб қолган, машҳур консерва заводи тўхтаган, мингглаб одамлар ишсиз қолган, ёшлар катта шахарларга ўқишга ёки иш излаб кетишди, кимларди бошқа ҳудудларга кўчди. Қишлоқларда Мўйноқдан, Оролдан кўнгил узолмаганлар ва қариялар қолган. Вақт ўтгани сайин Мўйноқ ғариблашиб бораверди, муаммолар устига муаммолар қўлашиб келаверди. Энг ачинарлиси, одамларнинг ҳаётга, эртанги кунга ишончи даярили сўниб бўлганди, тақдирга тан бериб, тонг билан тўннинг фарқига ҳам эътибор бермай қўйишганди. Бу ҳудудда яшаётганлар ҳаёт завқидан, ширин орзулардан маҳрум бўлишганди. Уларга кимдир Мўйноқ шахарчасининг бугунги суратини кўрсатиб, шаҳримиз бирикми йил орасида шундай бўлади, деса ҳеч ким ишонмасди, албатта. Ишониси мумкин ҳам эмасди.

Мана, бугунги Мўйноққа қаранг... Бир йилда шунча ўзгариш бўлганини таърифлаш қийин, келиб қуриш керак, фахрланиш керак, гурурланиш керак. Биз туман марказида ўн-ўн беш дақиқа тўхтадик-да, Орол томон йўлни давом эттирдик, қайтишда бемалол тўхтайдиган бўлдик. Мўйноқ марказидан 6-7 километр нарида Оролнинг собиқ соҳилида жойлашган Мерес қишлоқдаги «Балиқчилар уйи»ни кўриб ўтишни тавсия қилишдик.

Бу ерда балиқчилар қайқлари, фонуслари, тўрларидан тортиб, тўшақларигача сақланган. Балиқчилар ҳаёти акс этган суратлар қўйилган. Балиқчилар уйининг рўпарасида 20 кишилик меҳмонхона, ўнг томонидаги мўъжазгина дўкондан қорақалпоқларнинг миллий кийимлари, сўзаналар, дўппи, нимча, тўқилган шомчалар, турли тақинчоқларни эсдаликка сотиб олишингиз мумкин.

Бу музей ташкилотчиси, нукуслик Миясар Аимбетова билан танишамиз. «Балиқчилар уйи»дан кўчиб, Оролнинг қуриган ҳудуди томон йўлга тушдик. Бир соатлардан сўнг чўл бошланди. Бу ерлар денгиз тўли бўлганига ишонинг келмайди. Одам гавжум бир ҳудудда тўхтадик. Бу ерда қорақалпоғистонлик ва самарқандлик ишчилар саксовул кўчатлари экишгаётган экан. Улар билан сўрашиб, биз ҳам кўчат экишга киришиб кетдик, ҳар биримиз уртача 20-30 тадан эдик.

Шу даражада ишга берилиб кетдикки, маҳаллий йўлбошловчилар бизни қайта-қайта чақирдиларига тўғри келди. Яна йўлдамиз, унинг нотекислигидан машинамиз тебраниб-тебраниб кетаяпти. Ниҳоят манзилга етиб келдик. Биздан икки кун олдин кетган вакилларимиз, Ислому Хўшвақтов қорақалпоғистонлик экологлар ёрдамида барча ташкилий ишларни бажаришга улгуришди. Санъаткорлар учун сахна тайёрланди, дастурхонлар безатилган, нондан тортиб бунгирок, ширинликлар, мева-чевалар, ҳатто сумалак

ҳам қўйилган. Бир четда 50 килолик дош-қозонда палов дамланапти. Шу орада ишчилар ҳам йиғилиб, саф тортишди. Асосан механизаторлар, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги вакиллари ва бошқа вилоятлардан келган ёшлар. Энди қарнай-сурнай чалинганда, Ўзбекистон Республикаси Президенти маслаҳатчиси, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги генерал-майор Турсунхон Худойбергенов етиб келди. У кишини ушбу ҳудудда танимайдиган одам йўқ. Ҳафалаб, ойлаб ишчилар билан вагон уйларида яшаб келмоқда. Уни ердаги ишлар кўмондони деса хато бўлмайди. Президентимизнинг ташаббуси ва топшириғи билан амалга оширилаётган барча ишлар унинг назоратида, ҳар қандай муаммони вақтида ечиш ҳам унинг зиммасида. Генерал, аввало, ишчилар билан сўрашди, уларга сидқидилдан қилаётган меҳнатлари учун миннатдорлик билдирди, кўнгилларини кўтарадиган гапларни айтиди. Парламент аъзолари ишчиларга иссиқ ички кийимлар тарқатишди. Сўнгра концерт дастури бошланди, ҳамма дастурхонга таклиф этилди. Республикаимизнинг барча вилоятларидан келиб, бу ерда матонат билан меҳнат қилаётганлар шаънига муносиб сўзлар айтилди. Шу пайтда бу ерга ишлаш учун келган бирор киши иш ёки шароит оғир экан, деб кетиб қолган ҳолат бўлмади. Янги йилни ҳам вагонлар олдидида майдонга арча ўрнатиб, кўчи олишибди.

— Президентимизга раҳмат, — дейди Сирдарё вилояти, Оқолтин туманидан келган механизатор Урол Абдиев. — Чунки бу ишлар у кишининг ташаббуси билан бошланди. Катта фожиянинг олди олиноқда. Бу ишларга ҳисса қўшаётганимиздан хурсандман. Ишлар тугасин, кўрасиз, ўрмонлар пайдо бўлади, бу ерларнинг ҳайвонот дунёси ўзгаради, туристлар келади...

— Икки ой бўлди келганимиз, — дейди боёвчулик механизатор Иномжон Эргашев. — Ўтган йили ҳам келганман. Қанча керак бўлса, шунча ишлаймиз. Ўзбекистонга, Қорақалпоғистонга хизмат қилаётганимиздан фахрланаман. Илтимос, айтганларимни албатта ёзинг, бобом газета ўқийдилар. Гапларимни ўқиб, хурсанд бўладилар.

Сардобалик механизатор Улуғбек Раҳмонов, Сирдарё вилояти Фавқулодда вазиятлар бошқармаси ходими, майор Баҳодир Содиков ҳам ва бошқарам ҳам бу тарихий ишларга ҳисса қўшаётганларидан мамнунликларини айтишди.

Базъан одамларнинг воқеа-ҳодисаларга бефарқлигидан ранжимиз, қачон бир бутун ҳақ бўлаемиз, деб куйинамиз. Мўйноқда, Орол денгизининг қуриган ҳудудларида меҳнат қилаётган одамларни кўриб, уларнинг гапларини эшитиб, фикрингиз ўзгаради. Бу ишларда мамлакатимизнинг барча вилоятлари вакиллари қатнашмоқда, турли олий ўқув юртилари талабалари, ўқитувчилари саксовул, балиққўз, шўра, кандим, қорабароғ уруғларини, қўчатларини олиб келиб экишмоқда. Ўтган ҳафтада Самарқанд давлат университетининг бир гуруҳ талабалари уюштирилган келиб, саксовул кўчатлари экиш ҳақида гап қўйишди. Тошкентдаги қатор олий ўқув юртилари талабалари ҳам бу муҳим ишларга ҳисса қўшиб, Орол бўйидаги экологик ахвол билан танишиш учун Мўйноққа келиб кетишмоқда.

Бу ҳаракатлар Орол муаммосига ҳалқимиз бефарқ эмаслигини кўрсатади. Узқозқлардан йўл босиб, бу ерга келаётган-

лар қалбида Орол дарди бор, Ватанга меҳр-муҳаббат бор. Ёзиб ифодалаб бўлмайдиган яна қанча-қанча туйғулар бор.

«Штаб»даги суҳбатларда ҳар ким ҳар хил фикр билдирди.

— Бир таклифим бор, — деди Республика ўрмон ҳўжалиги раиси Низомиддин Бакиров. — Қорақалпоғистондан тортиб, Қашқадарё, Сурхондарё, Бухоро, Хоразм вилоятлари 5-10 куб суви иқтисод қилиш ҳисобига Оролнинг ҳақини беришим. Озгина сув тушиб турса ҳам ҳайвонот дунёси қайтади. Балиқчиликни ривожлантириш имконияти кенгайди.

Яна бир ниҳоят — худди шу жойда «Ўрмончилар уйи»ни қўрғиндан қутқариш. Лойиҳа тайёр бўлапти, бир ойдан сўнг пойдеворини қураемиз. Кўрасиз, ҳали бу шахарча пайдо бўлади. Бизнинг уй биринчи уй бўлади.

Одамлар яхши орзу-ниятлар қилишяпти. Бу гапларни улар ишонч билан айтишяпти. Бу ишларга асос бор, замин бор.

— Халқимизнинг ватанпарварлигини ўз кўзим билан кўрдим. Булар шу кўннинг ҳақиқий қаҳрамонлари. — деди Қонунчилик палатаси депутаты Камол Жуманиёзов. — Шу штаб ҳудудида бир ёдгорлик ўрнатиш керак, бу ерга биринчи бўлиб қадам қўйганлар, биринчи бўлиб денгизнинг қуриган ҳудудини тартибга келтириб, кўчат экишларни, биринчи палаткалар ва биринчи уйлари кимлар қуриганини кейинги авлодлар билиши керак.

Оролнинг қуриган ҳудудидан қайтайтиш Мўйноқ шахрининг кечки чиройини томоша қилдик. Равон, кен кўчаларда ранг-баранг чироқлар ёғду сочиб турибди. Йўлнинг икки тарафига қатор тизилган арчалар, қўрқам биноплар. Олдинги ғариб, кўрмисиз, қовоғи солинган, кўнгилни хира қиладиган уйлarning изи ҳам қолмаган.

Туман ҳокими Ерлулпат Еримбаев қурилиб, фойдаланишга топширилган биноларни санади: — Амфитеатр, стадион, бассейн, спорт зали, Ёшлар маркази, курант, Орол тарихи музейи, консерва заводи, минг иш ўрнига эга тикувчилик фабрикаси, иккита мактабгача таълим муассасаси, йўлнинг икки томонида 48 та коттеж қурилди. Яна 20 та ух қаватли уй-жой қуриляпти, яқинда биттаси битказилди...

— Бу йил яна нималар қурилади, муҳимларини айтсангиз, деб сўрайман.

— Аэропорт қуриб битказилади, болалар санаторийи, клиника, инновацион марказ, яна иккита мактабгача таълим муассасаси қурилади. 3.5 миллиард сўмлик ичимлик суви қувурлари тортилади...

— Бир пайтлар Мўйноқдан кўчиб кетганлар қайтиб келишяпти, деб ашитдик... — Қайтишяпти, ҳали яна қайтишди, — деди у мамнунлик билан.

Қаранг, ўйланг, узққ йиллар давомида Мўйноқ эътиборсиз қолди. Орол қуриди, Иккинчи жаҳон уруши йиллари фронтга, ундан олдинроқ Россиянинг очарчилиқга учраган ҳудудларига маҳсулотлар жўнатиб турган консерва заводи ёпилди. Лекин одамлар бор эди, улар тақдир эртага нима бўлиши, олдидан қандай экологик фалокатлар қутаётганини тўлиқ англамадикми ёки катта куч, маблағ талаб этадиган бундайин қиёси йўқ ишларга қўл уришга ботинолмадикми, ҳар ҳолда қатъий амалий чоралар қўрилмади.

— Мўйноқдаги ўзгаришлар ўйлаганимиздан ўн чандон қочори экан, — дейди сенатор Икром Нажмиддинов. — Ёвё омондан рўй бергандек. Лекин бу шахар осмондан тушмаган. Президентимизнинг эътибори, меҳри, халқимизнинг қаҳрамонона меҳнати билан бунёд этилди.

У ҳақ гапни айтиди. Бу тарихий ишлар замирида энг аввало одамларга меҳр, уларни қадрлаш ётибди. Мўйноқ тарихида қиёси бўлмаган бу янгилашлар одамларнинг ҳаётга муносабатини ҳам бутунлай ўзгартириб юборди. Уларнинг юз-қўзида табассум пайдо бўлди. Илгари меҳмон келса, мўйноқчилар уялиб қолишгани ҳақиқат. Бугун меҳмон келса, қўвонишлари, фахрланиб шахарларини кўрсатишлари ҳам ҳақиқат.

Бир йилча илгари тонг отармиди, тун тушармиди, одамларга фарқи, аҳамияти йўқдек эди. Бекорчилик, оғир ҳаёт уларни орзу-умидлардан ҳам маҳрум қилиб қўйганди.

Бугун мўйноқчилар ҳар тонгни ҳушқўфият, янги орзу-ниятлар билан кўтиб олишяпти. Бугун Мўйноқда чиннакамга тонг отди. Тонглар ичра ажойиб бир тонг, қуёшли тонг...

Агар аёл аввало оилада эъзоз, ҳурмат топса, унинг таъсири аввало маҳалла, сўнгра бутун жамиятда сезилади.

МУНОСАБАТ

МАҲАЛЛА, ОИЛА

ТАКОМИЛИ ВА ЎЗЛИКНИ АНГЛАШ

Халқимиз турмуш тарзи «Маҳалла ҳам ота, ҳам она», деган тушунча таъсирида шаклланиб, У азалий қадрият сифатида ўз аҳамиятини йўқотган эмас, ҳар қандай вазиятда ҳам одамлар бир-бирининг аҳволидан хабардор бўлиб, бошларига тушган ҳар қандай ташвишларни бартараф этишда бир-бирига камарбаста бўлиб яшаганлар. Аммо асримиз бошларида ўзга маданиятлар босими, кучли тарғибот натижасида миллий ўзгичлигимиздан чекинишлар содир бўлди. Жамиятда ота-она вазифаси, эру хотинлик бурчи, фарзандлар тарбияси замонавийлик кўринишида ўзгача тус олди. Узоқ йиллар давом этган, балки, ўз ҳолига ташлаб қўйилган жамоавий тарбия оқибатларида бетаъсирлик, боқибеғамлик, ўзбўларчилик, таниш-билишчилик, кейинчалик одам савдоси, қотиллик, порохўрлик кўринишида умумтароққийтга ҳов бўлаётган салбий ўнсурларнинг «ўўллари очилди». Буларнинг оқибатини эндиликда турмуш тарзимизда кўриб турибмиз.

«Оила – муқаддас» деган азалий ва эзуго гоя қадриятларимиз, минг йиллик миллий қадриятларимиз завол топар экан, бу каби оғриқли ҳолатларни қайта баҳолаш керак. Чунки фаоллар, кўпни кўрган оқсоқоллар, тажрибали нурунийларимиз агар истаса, жамоатчилик билан биргаликда ҳар қандай муаммони ҳал қилишга, ҳато қилган ёшларни тўри йўлга солишга қодир», – деди давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев маҳалла тизимини такомиллаштириш, маҳаллаларда т и н ч л и к - о с о й и ш т а л и к н и мустаҳкамлаш, жиноятчиликнинг олдини олиш масалалари бўйича видеоселектор йиғилишида.

Ҳақиқатдан ҳам маҳалла институтини катта куч. Фалсафий нуқтаи назардан қараганда илгир, ҳар томонлама етук, баркамол авлодни тарбиялашда оила тарбияси, мактаб тарбияси ва жамоавий яъни, маҳалла тарбияси устуворликка эга. Шу пайтгача, мамлакатимизда маҳалла, мактаб, оилаларнинг ўзаро ҳамкорлиги мавжуд эди. Айнан мана шу уч таянч бугунги кунда Ўзбекистон Президентининг жорий йил 18 февралдаги «Жамиятда ижтимоий-маънавий мухитни соғломлаштириш, маҳалла институтини янада қўллаб-қувватлаш ҳамда оила ва хотин-қизлар билан ишлаш тизимини янги даражага олиб чиқиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони билан янада мустаҳкамланди. Бунга оиланинг асосий бўғинларидан бири – хотин-қизлар билан ишлаш тизимининг муваффақиятларини аниқ мўддоа бўлди. Чунки, аввало оила мухитини яхшилаш, қолаверса, маҳаллада жамоавий тарбиянинг кучайишида хотин-қизларнинг ҳам роли катта.

Фармонда таъкидланганидек, Ўзбекистон Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги ҳамда унинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар ва туман (шаҳар) бўлиmlлари ташкил этилиши ва уларга жамиятда «Обод ва хавфсиз маҳалла» тамойилининг тўлақонли

ва самарали жорий этилишида ҳар томонлама кўмаклашиш, оилалар ва маҳаллалардаги ижтимоий-маънавий мухитни соғломлаштиришда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари билан яқин ҳамкорлигини ўрнатилиш вазирликнинг асосий вазифаси қилиб белгилангани соҳада шу пайтгача йиғилиб қолган қатор муаммоларнинг ечимини топшида кўл келади.

Биринчидан шу пайтгача фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолияти ҳуқуқий таянчга, янада аниқроқ ифода қиладиган бўлса, амалий таъсир кўрсата оладиган қувватга, ваколатга тўла эга эмасди. Маҳалла институтини кўп ҳолларда ўзлари аниқлаган муаммолар гирдобиде қолаётганди. Айниқса, маҳалланинг бош ячқаси — оилалардаги муаммолар энг аввало, инсон омили билан боғлиқлиги боис, уларга амалий кўмак бериш, мавжуд аҳволни соғломлаштириш борасида қўшимча кўча эҳтиёж катта эди. Тажриба шуни кўрсатдики, маҳаллаларда содир бўлаётган жиноятларнинг аксарияти ишисизликка, оилалардаги ажрим сабабларнинг туб моҳияти ҳам шу каби муаммоларга бориб тақаллапти. Масалан, биз Қорақалпоғистон Республикаси Эликкалла туманида ҳамкор ташкилотлар билан аҳолининг аниқланган муаммоларига барҳам бериш учун 1500 иш ўрни яратишга эришдик, бу каби ишлар ҳозир ҳам изчил давом эттирилмоқда. Бу катта рақам бўлмасда, деярилу-шуна оиланинг кимдир ишли бўлди, муаммоси бир қадар бартараф этилди. Яна бир масала, шу пайтгача хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини муносиб ҳимоялаш бобиде қилинаётган ишлар етарли эмасди. Очигини айтиш керак, ҳақиқатдан ҳам агар аёл оилада эъзоз, ҳурмат топса, унинг таъсири аввало маҳалла, сўнгра бутун жамиятда сезилади. Экспертлар ҳулосасига кўра, бу каби ҳолатлар албатта аёлнинг атирофидаги одамлар ҳаётига ҳам илжобий таъсир кўрсатади, унинг ҳурматини оширади. Шу жиҳатдан янги вазирлик оилалардаги маънавий-ахлоқий

мухитни шакллантириш, ёш авлодни ватанпарварлик руҳида тарбиялашда фуқаролар йиғинларига ҳар томонлама кўмаклашади, албатта.

Республика маҳаллалар кенгаши бошқаруви раиси, Олий Мажлис Сенати аъзоси Раҳмат Маматов таъкидлаганидек, янги вазирлик ва унинг ҳудудий тузилмалари аҳоли муаммолари билан ишлаш, таъсирчан жамоатчилик назоратини амалга оширишда маҳаллалар мавқени юксалтириб, ижтимоий-маънавий мухитни соғломлаштириш, қонун устуворлигини таъминлаш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишда барча ташаббусларни кўлга олади. Ҳудудлардаги ҳуқуқбузарликлар ва жиноятчиликни қайта баҳолашда ички ишлар органлари ҳамда бошқа давлат идоралари, жамоат ташкилотлари билан узвий ҳамкорликда иш олиб боради.

Фақат бугина эмас, фармонга кўра, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги «Оила» илмий-амалий тадқиқот маркази ҳамда «Маҳалла» ўқув-услубий ва илмий-тадқиқот

маркази негизиде «Маҳалла ва оила» илмий-тадқиқот институтининг ташкил этилиши маҳаллада оилавий муаммоларнинг келиб чиқиши, ажрим ва жиноятчиликнинг олдини олиш мақсадида улларнинг сабабларини ўрганиш ҳамда бартараф этишда ўзига хос ҳуқуқий ва илмий жиҳатдан асосланган таҳлилий ҳулосалар чиқариш учун замин ярадади. Таъкидлаш жоизки, бу ўзидан фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини қўллаб-қувватлаш, маҳалла тизимини ривожлантириш ва жамиятда «Обод ва хавфсиз маҳалла» тамойилини жорий этишнинг 2020–2024 йилларга маҳаллалар концепциясини лухта ишлаб чиқишига кўмак беради.

Янги вазирлик ва унинг ҳудудий тузилмалари аҳоли муаммолари билан ишлаш, таъсирчан жамоатчилик назоратини амалга оширишда маҳаллалар мавқени юксалтириб, ижтимоий-маънавий мухитни соғломлаштириш, қонун устуворлигини таъминлаш,

ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишда барча ташаббусларни кўлга олади. Ҳудудлардаги ҳуқуқбузарликлар ва жиноятчиликни қайта баҳолашда ички ишлар органлари ҳамда бошқа давлат идоралари, жамоат ташкилотлари билан узвий ҳамкорликда иш олиб боради.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, маъзур вазирлик фаолияти жамият тараққиётига ҳов бўлиб турган коррупция ҳолатларини аниқлашда, унга қарши курашда, энг аввало аҳоли олдига ватанпарварлик туйғулларини янада ўстиришда алоҳида аҳамият касб этади.

Албатта, маъзур вазирликнинг тез фаолиятга киришиши, соҳанинг аниқ мақсад сари қад ростлаши бугун, айниқса, мамлакатимиз дунё ҳамжамиятида ўз мавқени янада мустаҳкамлашда ҳарчанд зарур бўлиб турибди.

Фарҳод ИБОДУЛЛАЕВ,
Қорақалпоғистон Республикаси
Жўқорғи Кенгеси депутати, ЎзХДП
аъзоси.

МЕДИА-ТУР

ПАХТА ТЕРИШ МАШИНАСИ МАВСУМДА

ПАХТА ТЕРСА

қолган вақтларда даладаги бошқа юмушларни бажаради

«Ўзғаротехснабхолдинг» акциядорлик жамияти тизимдаги корхоналарга «Асака» банки тамонидан журналистлар учун медиатур ташкил этилди.

Оммавий ахборот воситалари вакиллари банк кўмагида «Тошкент қишлоқ хўжалиги техникаси заводи» акциядорлик жамияти ва «Uz CLAAS Agro» масъулияти чекланган жамиятида ишлаб чиқарилаётган турли қишлоқ хўжалиги техникалари, трактор, комбайнларнинг ишлаб чиқариш жараёни билан яқиндан танишиди. Дастлаб мутахассислар иштирокчиларга акциядорлик жамияти тизимдаги корхоналар ҳақида маълумот берди.

Шундан сўнг иштирокчилар «Тошкент қишлоқ хўжалиги техникаси заводи» АЖда амалга оширилаётган ишлар билан таништирилди. Айни пайтда бу ерда ишлаб чиқарилаётган техникалар Қозоғистон, Қирғизистон, Туркманистон, Тожикистон, Афғонистон, Покистон, Озарбайжон ва Ҳиндистон давлатларига доимий экспорт қилинмоқда. Англия, Германия, Америка, Россия, Хитой сингари дунёнинг етакчи давлатлари билан ҳам ҳамкорлик йўлга қўйилган. Йиллик ишлаб чиқариш ҳажми 3 минг 500 тона трактор, 2 минг 500 та тиркама ва 1 минг 500 та пахта терадиган машина бўлиб, мингга яқин иш ўрни яратилган. «Асака» банки тамонидан 2019 йил мобайнида «Тошкент қишлоқ хўжалиги техникаси заводи» АЖга пахта териш машиналарини ишлаб чиқариш учун 10 миллион АҚШ доллари миқдорда кредит маблағлари ажратилган. Шунингдек, 746 тона тракторни (ТД 5.110, Т6070, U 62) ишлаб чиқариш учун 30,5 миллион доллар ва 2020 йил январь ойида яна 100 тона пахта териш

машинасини ишлаб чиқариш учун 8,3 миллион доллар миқдорда маблағ молиялаштирилди.

– Ўтган йили корхонамиз томонидан 11 турда 2 минг 659 тона техника ишлаб чиқарилди, – дейди жамият бош директори Мухриддин Бойқуватов. – Бунда маъзур банк билан ўзаро ҳамкорлик муҳим аҳамиятга эга бўлди. Шунингдек, тизим фаолияти янада ривожлантирилиб, ишлаб чиқариш имконияти кенгайди. Корхонада тракторлар, тиркама ва пахта териш машиналари тайёрлаш янги сифат даражасига кўтарилган. Хусусан, ишлаб чиқариш линиялари замон талаби асосида технологик жиҳатдан зарур жиҳозлар билан таъминланган. Қора ва рангли металлларни пайвандлаш, қайта ишлаш, штамплаш, трактор кабиналари ясаш ва бошқа турдаги эҳтиёт қисмларни ишлаб чиқариш, буюш линияларида жадал иш олиб борилмоқда.

Оммавий ахборот воситалари вакиллари билан учрашувдан фойдаланиб яна шуни айтмоқчи эдикки, тракторларнинг моторидан ташқари деяри барча қисми ўзимизда маҳаллилаштирилган дастур асосида ишлаб чиқарилмоқда. Эътиборли жиҳати, авваллари трактор кабиналарида унинг ҳайдовчисига ҳеч қандай қулайлик яратилмаган. Яъни, куннинг жазирема иссиғида ва кишининг қаҳратон соғувиде унинг кабинасида ўтириб бошқаришини ўзи қишидан матонат талаб қиларди. Мана, бугунги трактор кабиналарини кўрин, енгил автомашиналарнинг салонидан ҳеч қолишадиган жойи йўқ. Барча қулайлик мавжуд.

Бундан ташқари, яна бир янгилик ҳақида ҳам тўхталиб ўтмоқчи эдим. Кўриб турганингиз – «NEW HOLLAND» TD5.110 пахта териш машинаси аслида оддий трактор. Республикамизда пахта терим мавсуми 1,5 ёки 2 ой ҳисобланади. Шу мавсумда бу трактор пахта териш машинасига айланади. Қолган вақтда, дала юмушларини бажаради. Буни харид қилган фермер хўжалиқлари жуда катта ёрдами тегади.
Медиатур давомида журналистлар Ўзбе-

кистон – Жанубий Корея ҳамкорлигида ташкил этилган «Қишлоқ хўжалиги машинасозлиги конструкторлик-технологик маркази» масъулияти чекланган жамият фаолияти билан ҳам яқиндан танишиди.

Ушбу марказда бугунги кунда қишлоқ хўжалиги учун муҳим техникалар ишлаб чиқаришда илмий-тадқиқотлар олиб бориш, тажриба-конструкторлик ишларини юритиш ва технологик лойиҳалаштириш каби ишлар амалга оширилмоқда. Марказ мутахассисларининг олиб борган илмий-тадқиқот ишлари ва сай-ҳаракатлари туфайли ўтган даврда 20 дан зиёд миллий кашфиётлар қилинди. Масалан, янги яратилган, 110 от кучига эга замонавий, миллий бренди «ZAMIN» русумли трактор турли кўргазмаларда иштирок этади. Ҳозир ушбу трактор синов тажрибаларида қатнашмоқда. Бундан ташқари, ёш мутахассислар тамонидан барча қулайликларга эга трактор тиркамаси яратилиб, ишлаб чиқаришга жорий этилди.

Журналистларга ушбу марказ фаолияти, бу ерда амалга оширилаётган янги лойиҳалар, яратилаётган шартот ҳақида атрофлича маълумот берилди. Келгусидаги лойиҳалар, ҳамкорликда олиб борилаётган илмий-техник изланишлар самараси акс эттирилган қишлоқ хўжалиги техникалари кўргазмаси ҳам намойиш этилди.

Шундан сўнг «Uz CLAAS Agro» Ўзбекистон – Германия қўшма корхонасидаги ишлаб чиқариш жараёни кўздан кечирилди.

Маъзур қўшма корхона 4 та ишлаб чиқариш қувватига эга. Улар Германиянинг «Claas Central Asia Investment» компанияси билан ҳамкорликда ташкил этилган. Бу ерда ишлаб чиқарилаётган «Dominator 130» комбайни, «Arión 630C» ҳамда 102 от кучига эга универсал «Ахос 340С» ҳайдов трактори ва тиркамалар, шунингдек, гўза қатор орасига ишлов бериш учун мўлжалланган «Ахос 340 3W HC» русумли уч йлдиракли тракторлар ишлаб чиқарилмоқда. Барча турдаги техника воситалари эрду сертификатларга эга, халқаро

стандартларга мос. Бундан ташқари корхона мутахассислари ҳар йили тажриба алмашиш учун Германия, Франция ва Венгрия давлатларидаги CLAAS концернининг заводларида малака ошириш учун юборилади.

Жорий йилнинг март ойида ушбу корхона ташкил топанга 10 йил тўлади. Утган вақт маҳалла бўлиб бу ерда 1 минг 900 донадан ортиқ галла ўриш комбайнлари, 2 минг 300 дан ортиқ турли хилдаги тракторлар ва 700 га яқин чорвачилик учун озукта тайёрлашда ишлатиладиган қишлоқ хўжалик техникалари ишлаб чиқарилган. Жорий йилда эса 700 тона турли хилдаги қишлоқ хўжалиги техникалари ишлаб чиқариш режалаштирилган.

Бугунги кунда ишлаб чиқарилган техникаларга сервис хизмати кўрсатиш мақсадида мамлакатимизнинг барча ҳудудларида «Uz CLAAS Agro» МЧЖнинг марказлари ташкил қилинган. Сервис марказлари негизиде корхонада ишлаб чиқарилган техникаларини сотиш мақсадида мижозларни топиш учун дилерлик марказлари ташкил қилинган. Дилерлар ҳар бир ҳудуднинг ўзиде янги ташкил қилинаётган қишлоқ хўжалиги кластерлари ва деҳқон хўжаликлари талабларини ўрганмоқда. Керакли қишлоқ хўжалиги техникаларига шартномалар тузади. Бу эса улларга янада қулайлик яратилгандан далоялтирди.

Ушбу сай-ҳаракатларни эътиборга олган ҳолда 2019 йил январь ойида «Асака» банки тамонидан «Uz CLAAS Agro» МЧЖ ҚҚга қишлоқ хўжалик техникаларини ишлаб чиқариш учун 40 миллион АҚШ доллари миқдорда кредит маблағлари йўналтирилди.

Медиатур давомида мутахассислар қўшма корхона тамонидан амалга оширилаётган лойиҳалар, махсулот турлари ва корхонани ривожлантириш истиқболлари ҳақида атрофлича маълумот берди.

Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

АРХИТЕКТУРА

ВА ҚУРИЛИШ: соҳада давлат хизматлари кўрсатиш тизими соддалаштирилди

Мамлакатимизда инеестиицион муҳитни янада яхшилаш, тадбиркорлик фаолияти учун қулай имкониятлар яратиш, шунингдек, бюрократик тўсиқларни бартараф этиш бўйича давлат хизматларини кўрсатиш соҳасида изчил ислоҳотлар олиб борилмоқда.

Хусусан, Жаҳон банки ва Халқаро молия корпорациясининг «Doing Business» (Бизнес юритиш) йиллик ҳисоботида Ўзбекистон Республикасининг рейтингини яхшилаш ҳамда архитектура ва қурилиш соҳасида давлат хизматлари кўрсатиш тизимини янада такомиллаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 18 майдаги «Архитектура ва қурилиш соҳасида давлат хизматлари кўрсатишнинг айрим маъмурий регламентларини тасдиқлаш тўғрисида»ги 370-сонли қарори қабул қилинган.

Ушбу қарорга мувофиқ, «Қурилиш (реконструкцияси) тугалланган бино ва иншоотларни фойдаланишга қабул қилиш бўйича давлат хизматлари кўрсатишнинг маъмурий регламенти» тасдиқланган.

Маъзур қарор қабул қилингунга қадар қурилиш (реконструкцияси) тугалланган бино ва иншоотларни фойдаланишга қабул қилиш, халқ тили билан айтганда «ГОС ПРИЁМКА» номи билан машҳур бўлган амалий ҳаракат, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг қарорлари билан тасдиқланган тартиб асосида амалга оширилган.

Масалан, авваллари Тошкент шаҳар ҳокимининг 2016 йил 18 апрелдаги 328-сонли қарорининг 4-иловасига мувофиқ, Тошкент шаҳар Архитектура ва қурилиш бош бошқармаси қошидаги 14 та ваколатли идора вакилдан иборат комиссия таркиби тасдиқланган ва маъзур комиссия аъзолари тамонидан қурилиш (реконструкцияси) тугалланган бино ва иншоотларни фойдаланишга қабул қилиш бўйича «беғунок» имзоланган.

Бирок, шунда ҳам қурилиш тугалланган бино-иншоотни фойдаланишга қабул қилиш учун комиссиянинг 14 та ишчи органи мансабдор шахслари имзоси етарли бўлмаган ва туман ҳокимининг қурилиш (реконструкцияси) тугалланган бино ва иншоотларни фойдаланишга қабул қилиш бўйича қарори қабул қилиниши талаб этилган. Бу жараённинг нақадар қийин эканлигини мундоқ кўрсатган, қурилиш соҳасида фаолият юритган тадбиркорларимиз билишсади.

Улар ўз маблағлари ҳисобидан ўзларига тегишли ер майдониде бино қуриб, эгаллигини олиш учун ойма-ой ёки йиллар давомида давлат идоралари мансабдор шахслари кетидан сарсон бўлишар эди.

Айрим ҳолларда ишчи органларнинг имзоси (рухсати) бўлса-да, тадбиркорлар қурилиш (реконструкцияси) тугалланган бино ва иншоотларни фойдаланишга қабул қилиш бўйича туман ҳокимининг қарорини олиш учун 6 ойгача кутишга мажбур эди. Энг ачинарлиси эса, барча ҳужжатларни тадбиркорлар ташкилотма-ташкилот овора бўлиб, мансабдор шахсларнинг олдиларига ўзлари олиб қилинган.

Жараёнинг қийинлиги натижасида, барча талаблар асосида қурилган аммо ноқонуний давлат сифатида эътироф этилган бино ва иншоотларнинг сони кўлайиб кетган эди.

Ваҳоланки, бу эскича тартиб-тамойиллар тадбиркорлар учун энг катта бюрократик тўсиқ бўлган ва бунинг натижасида таниш-билиш, коррупция, таъмағрилик ҳолатлари юзага келиб, бизнес ривожланишида катта ҳов бўлган.

Эндиликда бу тартибга тўла барҳам берилди. Бугунги кунда тадбиркорлар қурилиш (реконструкцияси) тугалланган бино ва иншоотларни фойдаланишга қабул қилиш бўйича Давлат хизматлари марказларига ёки онлайн тарзда Ягона интерактив давлат хизматлари порталга мурожаат қилишлари мумкин.

Ҳозирда қурилиш (реконструкцияси) тугалланган бино ва иншоотларни фойдаланишга қабул қилишда бор-йўғи икки ваколатли орган иштирок этади ва 9 иш кун мобайнида иш ҳал қилиниб, қўчмас нуска бўлган ҳужжатларни давлат рўйхатида тўқатирилган тўғрисида қўчирма тақдим этилади.

Шуни таъкидлаш жоизки, маъзур соҳадаги давлат хизматлари кўрсатиш бизнес жараёнини бир неча мартага қисқартириш орқали хизмат кўрсатиш сифатининг ошишига ва энг муҳими қонунбузилиш ҳолатларининг олди олинишига эришилди.

Бундан ташқари, жараёнда 14 та ишчи орган иштироки тугатилиб, атиги 2 та ваколатли орган қолдирилди ва уллар ўртасидаги ўзаро ахборот алмашинуви «ягона дарча» тамойили асосида фақат электрон тарзда амалга оширилиши белгиланди. Қолаверса, асосис рад қилинган ҳамда қуриб чиқиш муддатлари бузилган аризалар юзасидан Давлат хизматлари агентлиги Тошкент шаҳар бошқармаси тамонидан электрон тарзда доимий назорат ўрнатилиб, қонун бузилиши ҳолатига йўл қўйган айбдор шахслар тегишли тартибда жавобгарликка тортилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти тамонидан давлат хизматлари кўрсатиш соҳасини ривожлантиришга бағишланган йиғилишда давлат хизматлари кўрсатишда қонунбузилиш ҳолатларига йўл қўйганилиги учун ваколатли давлат органлари мансабдор шахсларини ҳамда масъул ходимларини маъмурий жавобгарликка тортиш механизмини электронлаштириш ва жараёнини тўлиқ автоматлаштириш тўғрисида тегишли топшириқлар берилган бўлиб, бу хизмат кўрсатиш сифатини янги босқичга олиб чиқишда ҳамда давлат идораларининг масъулиятини янада оширишда катта туртки бўлади.

Қўридаги қарорнинг қабул қилиниши юртимизда бизнеснинг ривожланишига, энг муҳими, тадбиркорларни йиллар давомида қийнаб келган бюрократик тўсиқларнинг барҳам берилишида муҳим қадам бўлди.

Жамишд ЮСУПОВ,
Давлат хизматлари агентлиги
Тошкент шаҳар бошқармаси
бошлиғи ўринбосари.

Суд-ҳуқуқ тизимида бўлаётган бугунги ўзгаришлар бу масалага ҳам ойдинлик киритади, ҳақиқат қарор топади, деб ўйлаймиз.

АДОЛАТСИЗ ҚАРОРЛАР ОРТИДА КИМ ВА НИМА ТУРИБДИ?

ҲОКИМ ҚАРОРИ ҚАЛБАКИЛАШТИРИЛГАННИ

фош бўлса-да, оила суд қарори билан ўз уйдан мажбурий кўчирилиб, икки йилдан буён уйсиз-жойсиз юрибди

Бўстонлик туманидаги «Сойлик» қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Х.Маҳкамнинг 1996 йил 30 апрелдаги 12-сонли қарорига кўра уй-жой қуриш учун навбатда турган 130 нафар фуқарога Олмабоғ участкасидан 10 сотих ер майдони ажратилади. Сойлик қишлоғи ёнида жойлашган «Кичиксой» маҳалла фуқаролар йиғини, Кўхнакўрган кўчаси, 5-уйда яшовчи Муҳиддин Турдиқулов 1998 йилда уша жойдан ўзига ажратилган 10 сотих ер майдонини кўшниси Нигматилла Алметовга 300.000 (уч юз минг) сўмга сотади.

Кейинчалик ортиқча гап-сўз бўлмаслиги учун Нигматилла Алметов Муҳиддин Турдиқуловдан уй-жой қуриладиган 0,10 га. ер майдонини 300.000 (уч юз минг) сўмга сотгани ҳақида тилхат ёздириб олади. Унга М.Турдиқуловнинг турмуш ўртоғи Улжан Турдиқулова ҳам «тилхатда ёзилганларга розиман», деб имзо қўяди. Лекин бу олди-сотди ишлари қонуний тарзда нотариал тасдиқлаб олинмайди, ер Муҳиддин Турдиқулов номида қолди.

Шундан кейин Нигматилла Алметов бу ерда қурилиш ишларини бошлади. 2007 йилда тўрт хонали уйнинг икки хонасини суваб-оқлаб ўғли Ғайрат Алметовни келини билан кўчириб чиқаради. 2015 йилда Нигматилла Алметов вафот этади. Ғайрат отасининг маъракаларини ўтказгач, Давлат солиқ инспекцияси базасига ушбу уй-жой тўғрисида маълумот киритиб, 6 йиллик тўловни амалга оширади ва уйни ўз номига ўтказиш учун Муҳиддин Турдиқулов хузурига боради. Утган йиллар мобайнида ўзи сотган жойга бирор-бир эътирозни ёки даъвоси бўлмаган М.Турдиқулов уйни Ғайрат Алметовнинг номига ўтказиб бериш эвазига икки миллион сўм пул сўрайди. «Пулни олгансизку?» деган эътирозига: «Ҳозир пулниги қадри кетган, шунинг учун айтилган пулни берсанг, ишни тинчгина ҳал этамиз», — дейди. Ғайрат бунга кўнмайди.

Ғ.Алметов ўзи қуриб яшаётган уй-жойда М.Турдиқулов томонидан қуриб битказилган иморат ёки ҳўжалик қурилмалари мутлақо мавжуд бўлмаган. Муҳиддин Турдиқулов ер ўз номида қалбакилаштирилган, қандай қилиб бўлса ҳам Ғайрат Алметов қурган уйга эгалик ҳуқуқини қўлга киритиш пайига тушади. Ана шу мақсадда Бўстонлик туман ҳокимлиги хузуридаги уй-жой ва қурилмаларни давлат қабуллов комиссиясининг далолатномасини ўз номига қалбакилаштиришга эришади. Шу асосда Бўстонлик туман ҳокимининг 2015 йил 23 декабрда бошқа биров номига чиқарилган 1601-сонли қарорини қалбакилаштиришни ҳам уйдалайди. Қарорда: «Ер майдонини М.Турдиқулов томонидан қуриб битказилган хоналар ва ҳўжалик биноларига хусусий мулк ҳуқуқи тан олинсин», — дейилган. М.Турдиқулов қалбаки қарорни Ғайрат Алметовга кўрсатиб, уйни бўшашиб қўйишни талаб қилади. Ғайрат қарорни тан олмага, у иккинчи марта Бўстонлик туман ҳокими томонидан 2016 йил 25 майда бошқа бировнинг номига қабул қилинган 1498-сонли қарорни ўзига маълум бўлган шахслар орқали ўз номига қалбакилаштиришга эришади. Унга кўра, мазкур уй-жойга нисбатан М.Турдиқуловнинг мулкка эгалик ҳуқуқи тақдоран белгиланган ва энг қизиги, бу қарор мазмуни ҳам олдингиси билан бир хил. Бу сафар нотўғри маълумотларга кўшиб Тошкент вилоят Ер тузиш ва кўчмас мулк кадастри давлат қорхонасининг Бўстонлик тумани ҳудудий бўлими номида қалбакилаштирилган, уй-жойнинг ҳақиқий ҳолатига тўғри келмайдиган чизмалар илова қилинган.

Ғайрат Алметов бу ишни адолатли кўриб чиқиш ва Бўстонлик туман ҳокимининг мазкур уй-жойга нисбатан М.Турдиқуловнинг эгалик ҳуқуқи ҳақидаги қарорини ҳақиқий эмас, деб топишни сўраб Фуқаролик ишлари бўйича Чирчиқ туманлараро судига мурожаат қилади. 2018 йилнинг 12 февралда бўлиб ўтган суд мажлисида Муҳиддин Турдиқулов гарчандан туман ҳокими томонидан чиқарилган эгалик ҳуқуқи ҳақидаги қарорни рўқча қилса-да, суд мажлиси куни ва вақти тўғрисида тегишли тартибда огоҳлантирилган жавобгар Бўстонлик туман ҳокимияти ва Тошкент вилоят Ер тузиш ва кўчмас мулк кадастри давлат қорхонасининг Бўстонлик тумани ҳудудий бўлими вакили судда иштирок этмади. Нима учун? Чунки ҳар иккала давлат идорасининг бу ишга алоқаси бўлмаган ва улар номидан тайёрланган ҳужжатлар қалбакилаштирилган.

Судья Н.Уралова иш юзасидан барча ҳолатларни ўрганиб, даъво аризада келтирилган вақтларни иш ҳужжатлари асосида муҳокама қилиб, қуйидаги асосларга кўра даъво аризани қаноатлантиришни лозим топади:

Биринчидан, Ўз.Р. Адлия вазирлиги Х.Сулаймонова номидаги Республика суд экспертизаси марказининг 2017 йил 7 апрелдаги хулосасига кўра, Турдиқулов Муҳиддин томонидан имзоланган тилхат мазкур фуқаро томонидан ижро қилинганлиги тасдиқланган.

Иккинчидан, Ўзбекистон Республикаси

қаратилмаган. Ж.Тиркашев Ғ.Алметовнинг назорат тартибидеги шикоят бўйича суд қарорини қайта кўришга асослар мавжуд эмас, деб аҳрим чиқаради. Ўз навбатида, 2018 йил 25 августда Фуқаролик ишлари бўйича Чирчиқ туманлараро суди судьяси Х.Қаюмов Муҳиддин Турдиқуловнинг «Уйдан Ғ.Алметовни оила аъзолари билан биргаликда мажбурий кўчириш ҳақидаги даъво аризаси юзасидан» ишнинг фойдасига ҳал қилади ва Алметовни турмуш ўртоғи ҳамда икки нафар фарзанди билан низоли уйдан мажбурий кўчириб чиқариш тўғрисида қарор чиқаради.

М.Турдиқулов низоли уй-жойнинг эгаси бўлмагач, Ғ.Алметовларни ўзлари қурган уйдан мажбурий кўчирилишини суддан сўраб даъво ариза киритиш ваколатига мутлақо эга эмаслиги ҳолатига қонуний баҳо бериш судья Х.Қаюмов томонидан лозим даражада ҳал этилмади. Адвокатлик ҳоким қарорларига нисбатан хатшунослик экспертизаси тайинлаш ҳақидаги илтимосномаси эътиборга олинмади. Агар туман ҳокимлиги ва Тошкент вилоят Ер тузиш ва кўчмас мулк кадастри давлат қорхонасининг Бўстонлик тумани ҳудудий бўлими вакиллари судга қақчирилиб, лозим даражада сўралганда эди, иш аллақачон ўзининг қонуний ечимини топган бўлар эди.

Ғайрат Алметов 2019 йил 24 январда Бўстонлик тумани ИИБ бошлиғи номига ариза билан мурожаат қилиб, фуқаро Муҳиддин Турдиқуловдан 1998 йилда сотиб олинган жойда уй қуриб, оиласи билан яшаётгани, лекин у мазкур уй-жойга кадастр ҳужжатларини қалбакилаштиргани ва уй-жойдан чиқиб кетишни талаб қилаётганини билдириб, масалага ойдинлик киритишни сўрайди.

Ушбу мурожаат юзасидан туман ИИБ хузуридаги тергов бўлими катта терговчиси Д.Норов терговга қадар текширув ҳаракатлари давомида тўпланган ҳужжатлар билан танишиб, 2019 йил 21 февралда қуйидагиларни аниқлайди:

- 1.Туман ер тузиш ва кўчмас мулк кадастри давлат қорхонаси филиали электрон архиви базасида М.Турдиқуловга тегишли маълумотлар мавжуд эмас.
- 2.М.Турдиқуловга эгалик ҳуқуқи берилган уй-жойга ишлаб чиқарилган техник кадастр ҳужжати низоли уй тавсифига тўғри келмайди.
- 3.М.Турдиқулов кадастр ҳужжатини расмийлаштириш учун «Ермулккадастр» ДК Бўстонлик туман филиали «Ягона дарча» бўлимига мурожаат қилмаган.
- 4.Энг қизиги, Бўстонлик туман ҳокимининг 2015 йил 23 декабрдаги 1601-сонли қарори Тилла Калиқуловага турар жой қурилмаларига хусусий мулк ҳуқуқини тан олиш тўғрисида, 1498-сонли қарори эса 2016 йил 25 майда эмас, 17 июнда чиқарилган бўлиб, Мухан Ергашевга фермер ҳўжалигини ташкил этиш учун ижарага ер майдони ажратиш тўғрисида экан!

Бу ҳужжатлар уша пайтда Тошкент вилоят Ер тузиш ва кўчмас мулк кадастри давлат қорхонасининг Бўстонлик тумани ҳудудий бўлими ходими Нодир Миралиев томонидан қалбакилаштирилгани маълум бўлади. Ҳолат юзасидан тушунтириш берган Нодир Миралиев, М.Турдиқуловга мазкур низоли уй жойга тўғри келмайдиган бино чизмасини тахмин тавкал қилиб, сохта кадастр ҳужжати тайёрлаб берганини тан олган. Ҳужжат остига қўйилган имзолар ҳам унга тегишли экан...

Кадастр ҳужжатлари ва чизмалари билан низоли уй-жойнинг ҳақиқий чизмаси бир-бирга мутлақо тўғри келмаслиги

ҳақида Тошкент вилоят Ер тузиш ва кўчмас мулк кадастри давлат қорхонасининг Бўстонлик тумани ҳудудий бўлимининг 2017 йил 20 ноябрдаги хати ҳам мавжуд.

Шунга қарамай, ушбу ҳолат 2019 йил 2 августда Олий суд судьяси Х.Ҳакимова томонидан кўриб чиқилиб, яна Ғайрат Алметовнинг шикояти бўйича суд ҳужжатларини назорат тартибидега қайта кўриш учун асослар мавжуд эмас, деб топилади. ФКНнинг 164-моддасига кўра, «Мулк ҳуқуқи шахснинг ўзига қарашли мол-мулкка ўз хоҳиши билан ва ўз манфаатларини кўлаб эгалик қилиш, ундан фойдаланиш ва уни тасарруф этиш, шунинг ўзининг мулк ҳуқуқини, ким томонидан бўлмасин, ҳар қандай бузишни бартараф этишни талаб қилиш ҳуқуқидан иборатдир. Мулк ҳуқуқи мuddатсиздир», — дейилади.

ФПКнинг 437-моддаси 2-қисмининг 1-бандига асосан, яъни аризага номаълум бўлган ва маълум бўлиши мумкин бўлмаган, лекин иш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган ҳолатлар, улар ишни тўғри ҳал қилиш учун аҳамиятга эга бўлганлиги учун янги очилган ҳолат ҳисобланади ва иш бўйича чиқарилган ҳамда қонуний кучга кирган фуқаролик ишлари бўйича Тошкент вилоят суди апелляция инстанциясининг 2018 йил 6 апрелдаги янги ҳал қилув қарори чиқариш ва даъвои рад этиш тўғрисидаги аҳримини янги очилган ҳолатлар бўйича қайта кўриш учун асос бўлади.

2019 йилнинг 1 ноябрида янги очилган ҳолат, яъни ҳужжатлар қалбакилаштирилгани бўйича бу ишни кўриб чиққан Бўстонлик туман маъмурий суди Ғайрат Алметовнинг шикояти фуқаролик ишлари бўйича судларда муҳокама қилингани ва ҳозирда қонуний кучга кирган ҳал қилув қарорлари мавжуд бўлгани сабабли уни қаноатлантиришни рад этади ва ишни тугатиш ҳақида қарор қабул қилади. 2019 йилнинг 13 декабрда бу ишни кўриб чиққан Тошкент вилоят маъмурий суди 2019 йилнинг 1 ноябрда Бўстонлик туман маъмурий судининг ҳал қилув қарорига нисбатан келтирилган апелляция шикоятини судга қайтариш ҳақида аҳрим чиқаради...

Биз маҳаллий матбуот фахрийси Пардабой Эргашев билан ҳамкорликда журналистик суриштирув ўтказиш жараёнида М.Турдиқулов ва унинг турмуш ўртоғи Улжан Турдиқулова билан ҳам учрашдик. Улар бизга ҳоким «қарори» ва суд қарорларини дастак қилишдан нарига ўтмади.

Бўстонлик туман ҳокимининг битта масала бўйича 6 ой ичда айнан бир хил мазмундаги иккита қарори маълум шахслар томонидан сохталаштирилгани фош бўлди, — дейди Ғайрат Алметов. — Айнан отамнинг вафотидан кейин М.Турдиқуловнинг уй-жойга ноқонуний равишда эгалик ҳуқуқини олиши ёки «пулларини тўлиқ бермаган» — дейиши ҳам ҳеч қандай мантиққа тўғри келмайди. Судлар ишнинг ҳақиқий ҳолатларидан келиб чиқиб, менинг масаламни қонуний ҳал этишлари лозим эди-ку. Қолаверса, коммунал тўловларни ва мол-мулк солиқларини мен тўлаб келаётганимни тасдиқловчи патталар ҳам иш ҳужжатларида мавжуд.

Бундан ташқари, Бўстонлик тумани, Сойлик МФЙнинг 2015 йил 12 ноябрдаги йиғилиш баённомасига кўра, мен билан М.Турдиқулов ўртамаздаги низо муҳокама этилган. Мазкур йиғилишда М.Турдиқулов 2 миллион сўм пул берсам, бу ишни тинчлик йўли билан ҳал қилиб беришини айтган. Орадан анча вақт ўтгач, 2 миллион сўм ўз қийматини йўқотганлиги сабабли мен унга 5 миллион сўм пул берсам, кадастр масаласини ҳал этишда ҳеч қандай муаммо бўлмаслигини айтган. Унинг қилишида тавламанчилик жияоти аломатлари борлиги масаласи ҳам қонуний ҳал этилмади. Судлар бу ҳақида вақтларимизни лозим даражада текширмади ва қонуний баҳо бермади.

М.Турдиқуловнинг қалбаки ҳужжатлардан фойдаланиб, ўзганинг маблағи ва меҳнати билан қурилган уй-жойга ноқонуний эгалик қилишига фуқаролик судлари очиқчасига имконият яратиб берганини қандай тушуниш мумкин, — дейди Ғайрат Алметовнинг адвокати Самариддин Суяров. — Ана шундай сарсон-саргардончиликларни бошидан ўтказган кишигина бу азоб-уқубатларнинг жабрини билади. Бу эса суд органларига, адолат қарор топишига ишонч йўқолишига олиб келади.

Ҳозир Ғайрат Алметов қарийиб икки йилдан буён турмуш ўртоғи ҳамда икки нафар фарзанди билан ўз уй-жойидан мажбурий кўчирилиб, қариндошларникида яшаб келмоқда. Бугун давр ўзгарди, қарашлар ўзгарди. Кечаги ўлчам бугунги ўлчамларга, кечаги дунёқараш бугунги дунёқарашга тўғри келмайди. Суд-ҳуқуқ тизимида бўлаётган бугунги ўзгаришлар бу масалага ҳам ойдинлик киритади, ҳақиқат қарор топади, деб ўйлаймиз.

Нуруллоҳ ДОСТОН,
«Ўзбекистон овози» муҳбири.

БИЛАСИЗМИ?

НОН УЧУН КОМПЕНСАЦИЯ ПУЛИ

кимларга тўланади?

Қуйидагиларга ун ва қопилли нон харид қилиш бўйича қўшимча харажатларни қоплаш учун 50 000 сўм миқдорда ҳар ойлик пул компенсацияси тўланади:

- ёшга доир ва ногиронлиги бўйича нафақа олувчилар;
- Боқувчисини йўқотганлик пенсияси ва нафақаси (ҳар бир боқиманда) олувчилар;
- болаликдан ногиронлиги бўлган 16 ёшдан катта шахслар;
- 16 ёшгача ногиронлиги бўлган болалар;
- 18 ёшга тўлган ОИВ инфекциясига чалинган шахслар;
- белгиланган энг кам ёшга доир пенсиянинг миқдоридан кам пенсия олувчилар;
- 2 ёшгача бўлган болалар парварishi учун тайинланган нафақа олувчилар;
- моддий ёрдам олувчи оилалар;
- 14 ёшгача бўлган болалари учун тайинланган нафақани олувчи оилалар;
- белгиланган энг кам ёшга доир пенсия миқдоридан кам пенсия олувчилар.

НОГИРОНЛИГИ БЎЛГАН ШАХСЛАРНИ

ижтимоий ҳимоя қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун қандай жавобгарлик бор?

Қонунчиликка кўра, ногиронлиги бўлган шахслар ижтимоий инфратузилма объектларига тўқинликсиз кириши учун, шунингдек темир йўл, ҳаво, сув, шаҳарлараро автомобиль транспортдан, шаҳар ва шаҳар атрофига қатнайдиغان йўловчилар транспортининг барча турларидан, транспорт коммуникацияларидан, умумий фойдаланишдаги алоқа ва ахборот воситаларидан тўқинликсиз фойдаланиши учун шароитлар яратиш бўйича талабларни бажармаслик, мансабдор шахсларга 2 230 000 сўмдан 3 345 000 сўмгача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

Ушбу ҳуқуқбузарлик маъмурий жазо қўлланилгандан кейин 1 йил давомида такрор содир этилса, мансабдор шахсларга 3 345 000 сўмдан 6 690 000 сўмгача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.

ҲОКИМИЯТ ВАКИЛИГА НИСБАТАН БЕЗОРИЛИК ҚИЛИШ

огирроқ жазога сабаб бўлади

Безорилик (жамиятда юриш-туруш қоидаларини қасдан менсимаслик, уриш-дўппослаш, баданга енгиш шикаст етказиш ёки ўзганинг мулкига 22 млн 300 минг сўмдан 66 млн 900 минг сўмгача миқдорда шикаст етказиш, ноубуд қилиш) учун қуйидаги жиноий жазолар қўлланилиши мумкин:

- 11 млн 150 минг сўмдан 22 млн 300 минг сўмгача миқдорда жарима;
- уч юз соатгача мажбурий жамоат ишлари;
- уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари.

Ушбу ҳаракат жамоат тартибини сақлаш вазифини бажариб турган ҳокимият вакилига, жамоатчилик вакилига, шунингдек безорилик ҳаракатларининг олдини олиш чорасини қўрган бошқа фуқароларга қаршилик кўрсатиб содир этилган бўлса, уч йилдан беш йилгача озодликдан чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

ВАҚТИЧА МЕҲНАТГА ҚОБИЛИЯТСИЗЛИК

нафақаси қуйидаги ҳолларда берилади

вақтинча меҳнат қобилиятини йўқотиш билан боғлиқ касалликда (шикастланишда);

- санаторий-курортларда даволанганда;
- касалланган оила аъзосини парварishiлаш зарур бўлганда;
- карантинда;
- сил ёки касб касаллиги туфайли вақтинча бошқа ишга ўтказилганда;
- меҳнат қобилиятини тиклаш ёки ясама аъзо (протез) қўйдириш учун реабилитация муассасаларига зарур бўлганда;
- ишлаётган I ва II гуруҳ ногиронларига — 30 календарь кун;
- ишлаётган I ва II гуруҳ ногиронларига — 30 календарь кун.

Айрим тоифадаги ходимларга уларнинг меҳнат вазибаларининг ўзига хос жиҳатлари ва хусусиятларини ҳамда бошқа ҳолатларни эътиборга олиб, қонун ҳужжатларига мувофиқ узайтирилган таътиллар белгиланади.

ХОДИМЛАРГА

15 иш кунидан кам бўлмаган муддат билан йиллик асосий таътил берилади

Қуйидагиларга йиллик узайтирилган асосий таътил берилади:

- 18 ёшга тўлмаган шахсларга — 30 календарь кун;
- ишлаётган I ва II гуруҳ ногиронларига — 30 календарь кун.

Айрим тоифадаги ходимларга уларнинг меҳнат вазибаларининг ўзига хос жиҳатлари ва хусусиятларини ҳамда бошқа ҳолатларни эътиборга олиб, қонун ҳужжатларига мувофиқ узайтирилган таътиллар белгиланади.

Адлия вазирлигини телеграмдаги «Huqiqiy axborot» канали.

ОАВ коррупцияга қарши курашда энг самарали жамоат назорати саналади.

КОРРУПЦИЯ ТУШУНЧАСИ, МОҲИЯТИ ВА АСОРАТЛАРИ

Кейинги йилларда хориз, жумладан, Ўзбекистон матбуотида ҳам коррупция, унга қарши курашиш йўллари ҳақида қизиқарли мақолалар пайдо бўла бошлади. Аслини олганда, буюк аждодимиз Фобрий тилга олган фозил одамлар шахри ёки фуқаролик жамиятини қуришда тўғаноқ бўладиган муаммолардан энг каттаси коррупция ҳисобланади. Бозор иқтисоди тизими кушандаси, давлатлар ўртасида икки ва кўп томонлама ҳамкорлик, бизнес ва инвестиция ривожига шафқатсиз тўсиқ айни шу иллатдир. Ҳар йили ўнлаб кўшма корхоналарнинг очилиши ва ёпилиши тағиди ана шу «кўринмас» қўллар ҳаракати ётади.

Коррупция даражаси юқорилашган давлатга чет эл инвестициясигина киритиш камайиб бораётгани сабабларини ҳам шундан излаш керак.

Энди аср иллатига қарши курашни нимадан бошлаган маъқул, деган табиий савол туғилади. Нима қилса, интернет тўрига ўхшаб дунёни эғаллаб, мамлакатлар иқтисодига раҳна солаётган шу балоқазонинг таъсир доираси кичрайди?!

Келинг, муаммони имкон борича атрафлига ўрганишга уриниб кўрайлик. Коррупция кенг қамровли тушунча бўлиб, у жамиятнинг айрим қатламлари, шахслари фаолиятига боғлиқ, чирмашиб кетганлигидан кўз юмолмайми. Аввало, мазкур масалада давлатнинг мутасадди вазирилик ва идоралари анча ҳушёрроқ, зийракроқ бўлиши, қолаверса, нодавлат ташкилотлари, комиссиялар, мустақил журналистлар, мустақил судлар тизими фаолроқ ишлаши керак бўлади.

Тадқиқотчилар ва сиёсатчилар ушбу масаланинг адолатли ечими устида бош қотиришмоқда. Илмий таҳлилчи, коррупция, биринчидан, жамиятда адолатсизлик, тенгсизлик ва қуйи табақаларнинг норозилигига олиб келади ва ислохотларнинг натижасига салбий таъсир кўрсатади; иккинчидан, фуқароларимизнинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданияти етарли даражада эмаслиги, ўз ҳақ-ҳуқуқини ҳимоя қила олмаслиги сабабли, жамиятда адолат мезони бузилиб туради; учинчидан, сиёсий институтлар, жамоат ташкилотлари шаклан демократик мезон, гарбининг андозасига ўхшаса-да, асли мазмун-моҳиятига қўра, замон талабидан орқанда қолганлиги олга силжишимизга ҳалакат беради...

Бу огир масалада иккинчи муҳим йўналиш – таълим тизимида тахсил оладиган ёшлар онгда толерантликни уйғотиш муаммолари олдимида қўнда-ланг турибди. «Жамиятда порахўрлик иллатини енгиб бўлмайдми», деган тушун фикр ёшлар онгда аллақачон шаклланиб бўлган. Шу мақсадда

ойлада, мактабда бошлангич билим беришдан тортиб то олий таълим тизимида ўқийдиган ўғил-қизларимиз онги-руҳиятига «коррупция ёмон иллат»гина эмас, балки у жамиятимизда соғлом муҳитнинг бўзилиши, таназзули ва ўлимга етаклашни синдиришимиз лозим.

Коррупция устидан жамоатчилик назоратисиз Россияда, Америкада ёки Ўзбекистонда янги гоа ва технология, иқтисодий бошқарув, сиёсий модернизация, мамлакатни ислох этишнинг амалга ошириб бўлмайди. Айниқса, модернизация билан коррупция бир-бирига қони қўшилмайдиган, мос келмайдиган жараёнлар. Демак, таълим дастурида, фан предметларида бу оддий ҳақиқатни тушунтириб бериш вақти келди.

Мамлакатимизда айни кунларда инвестиция, банк, тадбиркорлик тизимида коррупцияга алоқадор шахслар яхшигина даромад кўрмоқда. Қонунчилик амалиёти, ҳуқуқ-тартибот органларининг уларага қарши-қуриш борасида ўта «жиқизлиги», «заифлиги» умумий ишимизга панд бермоқда. Ер ости ва ер усти бойлигини туя қилиб ютиш ҳисобига чет элларда шохона виллаларни қурган шоввоэларнинг жазосини бериш учун ҳозирда ягона тўсиқ қўювчи қудратли тизим етишмай турибди, назаримизда. Маълумки, мамлакатимиз – табиий захира ва минералларга бой Марказий Осиё ҳудудида жойлашган етакчи давлат. Дунёда пахта етиштириш, олтин қазиб олиш ва уни сотиш, газ ишлаб чиқаришда илгорлардан бири саналади.

Шунга қарамасдан, Ўзбекистон ижтимоий-иқтисодий ривожланишида энг огрикли нуқта – коррупция бўлиб қолмоқда. «Ижтимоий фикр» республика жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази томонидан 2019 йилда ўтказилган коррупция бўйича сўров натижалари хавотирилди. Чунки сўровда қатнашганларнинг 66,5 фоизи Ўзбекистонда коррупция сингари салбий иллат тарқалган, деб ҳисобламоқда. Қарийб 17 фоиз иштирокчилар коррупция ҳамма жой ва соҳаларни қамраб олган, деган фикрда бўлса, сўралганларнинг 29 фоизи мансабдорларнинг ҳар иккинчиси коррупционер, деб ҳисоблайди.

Ачинарли жиҳат шундаки, коррупцияга қарши курашнинг олдинги сафларига турувчи, бунга бевоқофда масъул бўлган идораларнинг ўзида ҳам коррупцияга тўлиқ барҳам беришга эришилмаган. Булардан муҳим хулоса шунки, мамлакатда давлат ҳокимияти тизимини ислох қилиш, хусусан, маъмурий ислохотлар концепциясини (бу ҳужжат 2017 йил 8 сентябрда қабул қилинган) амалиётда жорий этиш (маҳаллий ижро ҳокимияти тизимини модернизация қилиш) ишларини кечиктириб бўлмайди. Чунки коррупция – миллий ривожланиш кушандаси, бу масала ечилмас экан, жамият тарақий қилмайди.

Кейинги йилларда мамлакатимизда қонун устуворлиги ва адолат принципларини ҳимоя қилишда жамият иллати бўлган коррупциянинг салбий тарафи ҳақида кўп гапирилмоқда. Очингич айтиш кераки, бу соҳада дадил қадамлар ташланди. 2016 йил декабрида Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг шахсий ташаббуси би-

лан «Коррупцияга қарши курашиш тўғрисида»ги Қонунга, 2019 йил 27 майда «Ўзбекистон Республикасида коррупцияга қарши курашиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонга имзо чекилди. Фармонга мувофиқ, Коррупцияга қарши курашиш бўйича республика идоралараро комиссияси ҳамда Коррупцияга қарши курашиш соҳасидаги фаолият самардорлигини оширишга қаратилган чора-тадбирларни ишлаб чиқиш бўйича махсус комиссия фаолият олиб бормоқда.

Масаланинг ечими мураккаб бўлгани сабабли, бу борада хорихий тажрибадан фойдаланиш зарур, деб ҳисоблайми. Масалан, АҚШда 4-хокимият вакиллари бўлган журналистлар коррупцияга қарши курашда энг самарали жамоат назорати саналади. МДХда, жумладан, Ўзбекистонда ҳам жамиятдаги жиноятчилик ва коррупция ҳолатларининг чуқур таҳлилини қўриганимизда, журналист суриштируви, умуман, жамоатчилик назорати, ҳатто парламент назорати тизими ҳам анча заиф, саёз ҳолатда бўлиб, бугунги давр эҳтиёжидан анча орқада қолмоқда.

Бизнинг фикримизча, аввало оилада, боғчада, мактабда, олий ўқув даргоҳларида ўғил-қизларимизнинг онгига, руҳиятига таъмағирлик, порахўрлик ёмон иллатини эмас, балки жамиятнинг таназзулига олиб борувчи ёвуз куч эканлигини синдиришимиз, тарбиявий ва тарғибот ишларини олиб боришимиз керак.

Хулоса ўрнида таъкидлаш жоизки, ривожланиш йўлига эндигина ўтган давлатларда сиёсий модернизациялаш,

замонавийлашиш нотабиий жараёни ўзида намён қилмоқда, дейиш мумкин. Таҳлилимизча, ислохотларнинг асосий етакчиси давлат бўлса, уларни амалга оширувчи институт бюрократия қўлида қолмоқда. Минг афсуски, амалиётда бюрократия иқтисодий ривожланиш масалаларидан кўра кўпроқ ўзининг долзарб ишлари билан шугулланишни маъқул кўради... Бюрократия шундай синфки, у, биринчидан, иқтисодийга билвосита муносабатга эга бўлади ва унинг ривожланишига қизиқади. Маъмуриятчилар ўз шахсий фаровонлигини бошқача усулларда амалга оширади, шу маънода улар буржуаларга, яъни ўз ҳаёт тарзини доимо ишлаб чиқаришни такомиллаштиришда, деб билувчи инсонларга ўхшамайди. Бюрократлар буржуазия каби бу режимида тёр тузла сира ҳам қобил эмас. Иккинчидан, бюрократия шундай синфки, бирор-бир ўзгаришларга мутолқа интирмайди. Маъмурият қалбдан олганда ашаддий консерваторлардир. Уларнинг идеали «муқаддас ўтмиш»ни, яъни анъанавий тартибларни асраб-авайлашдир. Бунда улар ўзини хотиржам ҳис қилади. Бюрократлар кескин ижтимоий-иқтисодий ҳаракатлар ўрнига, шубҳасиз, барқарорлик ва тургунликни маъқул кўришади. Масалан, шу жиҳатдан ҳолис таҳлил қилганимизда, бюрократиянинг ҳокимиятга таъсири коррупционерлардан кам эмаслигини ёддан чиқармайлик.

Бахтиёр ОМОНОВ,
Тошкент ахборот технологиялари университети доценти,
сиёсий фанлар доктори.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Навоий вилоят кенгаши ташаббуси билан Кармана туманида «Беш ташаббус — беш имкон» деб номланган ёшлар форуми ўтказилди. Унда партия фаоллари, депутатлар ва ёшлар иштирок этди.

БЕШ ТАШАББУС АМАЛДА

Форум доирасида «Аждодларга муносиб ворис бўлайлик» мавзусида очик дарс ҳам ўтказилди. Рассомлик, қулолчилик йўналишида кўрик-танлов, спорт мусобақалари, АКТ соҳасида беллашув ҳамда «Ҳаёт гузал, умр бебахор» мавзусида психологик машғулот ҳам ташкил этилди.

— Кунимиз жуда самарали ўтди, — дейди халқ депутатлари Кармана туман кенгаши депутати Ҳикоят Толипова. — Ўқувчилар йиғилганларга ўз истеъдодларини намойиш этишди. Айниқса, спортчи ёшларнинг маҳорати бизни лол қолдирди. Китобсевар ёшлар ёд олган шеърларини ўқиб беришди.

Тасвирий санъат асарлари, ўқувчилар томонидан тайёрланган хунармандлик, қулолчи санъати намуналари, миллий кўприқчоқлар ва либослар кўргазмалари, айниқса, «Булбулча» миллий чоғу, «Гулгунчалар» рақс жамоасининг чиқишлари барчага манзур бўлди.

— Табиати, атроф-муҳитни асраб-авайлашни тарғиб этувчи расмларим кўпчилик эътиборини тортди, — дейди тадбир иштирокчиси Камрон Шукуров. — Келажакда расом бўлмоқчиман. Она юртимизнинг мафтунок табиятини мўйқаламда ифода этиб, халқаро кўргазма ва фестивалларда иштирок этмоқчиман.

Танлов голиблари партиянинг эсадлик соғалари билан тақдирланди.

Ҳурида НАРЗИЕВА,
ЎзХДП Навоий вилояти кенгаши
сектор мудири.

ЭЪЛОН

«TOSHKENT KIMOSHDI SAVDOLARI»

маъсулияти чекланган жамияти

2020 йил 30 март кунини ўтказилган очик аукцион савдоларида Тошкент шаҳар, А.Хужаев кўчаси, 5-ўйда жойлашган Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги Давлат фельдшерлик хизматининг 2011 йилда ишлаб чиқарилган, д/р 01/664 УБА ва д/р 01/665 УБА ҳар бирининг бошлангич нархи 18997603 сўмдан бўлган «NEXIA SON» русумли автотранспорт воситалари қўйлишини маълум қилди.

Аукцион савдолари соат 10:00 да бошланади. Буортма қабул қилиш савдо кунидан аввалги иш кунидан соат 18:00 да тўхтатилади. Савдоларда қатнашиш учун закалат тўғрисида қилиниши шундай бўлади: «ТosHKent kimoshdi savdolari» МЧЖнинг АТИБ «Ипотека-банк» Шайхонтоҳур филиалидаги ФА 00425, СТИР 302088054, 2020800004932833001 хисоб рақамига тўланади.

Маъмур автотранспорт воситалари юқорида белгиланган савдо кунидан соатлаб тақдирда наватдаги ҳафталикнинг пайшанба кунлари ўтказилган савдоларга тақдоран қўйилади. Савдо голибига савдо кунидан бошлаб йилгига кун муддат ичидан олди-соти шартномасини имзолаш, тўланган закалат миқдори сотиб олиш тўлови миқдорининг 15 фоиздан камини ташкил этган тақдирда етишмаётган суммани шартнома тузилгунга қадар тўлаб бериш шартлари юклатилади.

Талабдорлар белгиланган муддатларда аукцион савдоларида қатнашиш учун буортма икки нусхада, закалат тўлов ҳужжати нусхаси, аукцион савдоларида ишончли вакил қатнашишида белгиланган тартибда расмиёлаштирилган ишончнома, ҳуқуқий шахслар – давлат рўйхатидан ўтганликларни ҳақиқати гувоҳнома нусхаси, жисмоний шахслар – паспорт тақдим этилди. Аукционда қатнашиш тартиби ва талаблари тўғрисида қўшимча маълумотлар кўрсатилган манзилдан олиниши мумкин. Буортмалар аукцион ўтказилган кундаги манзилда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Миробод тумани, Шаҳрисабз кўчаси 26-А уй. Алоқа телефони (+998 95) 143-69-97 электрон почта tkos-mail@inbox.ru

Гувоҳнома № 005414-05

ТАДБИР ҚУЛАЙ ВА САМАРАЛИ ХИЗМАТЛАР

Миллий матбуот марказида Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томоққа ер эгалари кенгаши раҳбарияти иштирокчида «Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томоққа ер эгаларини қўллаб-қувватлаш борасида ўтган давр давомида амалга оширилган ишлар» мавзусида матбуот анжумани бўлиб ўтди.

Маълумки, 2018 йилда Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томоққа ер эгаларини қўллаб-қувватлаш жамғармаси ташкил этилган. Жамғарманинг мақсади фермер, деҳқон хўжаликлари ва томоққа ер эгалари ҳамда «Томоққа хизмати» МЧЖларни молиявий жиҳатдан қўллаб-қувватлашдан иборат.

Матбуот анжуманида 2018 – 2019 йилларда жамғарма фермер, деҳқон хўжаликлари, томоққа ер эгалари ҳамда «Томоққа хизмати» маъсулияти чекланган жамиятларини молиявий қўллаб-қувватлашга 305,9 миллиард сўм йўналтирилганлиги таъкидланди. Бунинг натижасида гидропоника усулидаги иссиқхоналар, интенсиф боғлар, мевасабзавотларни сақлаш учун совитиш тизимига эга омборлар қурилди. Биргина томоққа ер эгаларига 200,5 миллиард сўм имтиёзли кредит ажратилиб, 7499 хонадонда 172 гектардан иборат иссиқхона барпо этилди. Бундан ташқари, 1860 хонадонда 909 мингдан ортиқ зотдор парранда, қарийб 300

хонадонда 23 мингдан ортиқ асалари қутилари, 177 хонадонда 10 мингдан ортиқ қуён, 1127 хонадонда 18 мингдан ортиқ насли кўй парваршиланмоқда. Ушбу жараёнда 21 мингдан ортиқ янги иш ўрни яратилди.

Ушбу жамғарма икки йилдан буён юзлаб томоққа эгаларига турли йўналишлар бўйича кредитлар берди, эндиликда эса лизинг хизматлари кўрсатишни йўлга қўймоқда. Бунда жамғарма томоққа ер эгаларига ёки бошқа мулкдорларга мини-техникалар, мотокултиваторлар етказиб беради. Шу мақсадда ҳар бир вилоятта бир миллиард сўмдан маблаг ажратилмоқда. Жорий йилга келиб, боғларни лизингга бериш тизими режалаштирилган. Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 30 январдаги «Оилавий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш дастури доирасида доғдорчилик, узумчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига асосан интенсиф боғ ва тоқзорлар барпо этиш, иссиқхоналар қуриш ишлари жамғарма томонидан амалга оширилиши ҳамда интенсиф боғ, тоқзорлар ва иссиқхоналар жамғарма томонидан кредит ёки лизинг шартлари асосида берилиши белгилаб берилди.

Шунингдек, туманларда фойдаланilmay турган ерларда боғ яратилди. Аҳоли талаблари инобатга олиниб, ерлар лизинг асосида берилди. Бунда қилинган харажатнинг 30 фоизи олдиндан тўланади. Маблагнинг қолган қисми 3 йил давомида қоплаб берилади. Бундай амалиёт иссиқхоналарни лизингга беришда қўлланилиши режалаштирилган.

Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томоққа ер эгалари Кенгашининг раиси

ўринбосари, фермер, деҳқон хўжаликлари ва томоққа ер эгаларини қўллаб-қувватлаш Жамғармасининг ижрочи директори Тўлқин Сатторов тизимда олиб борилаётган бир қатор ишлар ҳақида гапирди:

— 2018-2019 йилларда жамғарма томонидан кредит ажратishi мақсадида тижорат банкларига жойлаштирилган ресурслар жаами 282,3 млрд сўм бўлиб, ҳамкор банклар, яъни Агробанк 141,4 млрд сўм (50 фоиз), Микрокредитбанк 43,2 млрд сўм (15,4 фоиз), Халқ банки 97,16 млрд сўм (34,6 фоиз) ўз кредит маблагларини ажратди. Биргина Самарқанд вилояти «Томоққа хизмати» МЧЖ ҳамда фермер хўжаликларига ажратилган улуш ва кредит эвазига эришилган натижаларга келадиган бўлсаки, жамият томонидан ажратилган 14,8 ер майдонини ҳудудда узумзор ва интенсиф боғлар ташкил этилди ҳамда 2486 томоққа ер эгасига 33,3 млрд сўм ажратилди, 1070 та янги иш ўрни яратилди. Ёки Андижон вилоятиники «Дардоқ томоққа хизмати» МЧЖга 470,0 млн сўм улуш ажратилган.

Тадбир доирасида жамғарманинг жорий йил учун ҳам бир қатор вазифалари белгилаб олинди. Жумладан, 2020 йилда Фарғона, Андижон ва Наманган вилоятларининг йилгирмадан ортиқ туманида 31 қишлоқ хўжалиги кооперативи ташкил этилади. Ташкил этиладиган кооперативларга ҳам таъминланган ва ишсиз фуқароларни танлаб олиш ва бириктириш бўйича аҳоли бандлигига қўмақлашиш маркази томонидан рўйхат шакллантирилади. Мазкур рўйхатга кирган фуқаролар кооператив аъзолари сифатида иш билан таъминланади. Бу эса фуқароларнинг моддий фаровонлиги ошишига хизмат қилади.

— Яқинда айнан фермер хўжаликлари ва томоққа ер эгалари, энди доғдорчиликка кириб келаятган мустақил ижтисодиётдан аввалги тузилмалари, соҳа мутахассислари ва кенг омма фойдаланиши учун, «Аҳоли томоққаларидан самарали фойдаланиш, ёпиқ ва очик майдонларда махсуслот етиштириш» номли китоб чоп этилди. Қўлланимда ер эгаларининг эким майдонларидан самарали фойдаланиш ишларини тизимли ташкил этиш, деҳқон хўжаликлари ва томоққа ер эгаларини экин ўстириш, чорва ва парранда парвартириш маданияти, уларни қасалликлардан сақлаш каби муҳим чора-тадбирлар ўз аксини топган. Бутун республика бўйлаб белул тарқатилган услубий қўлланма албатта халқимизни янада мохир, тадбиркор ва ўз ишнинг устаси бўлишида ҳисса қўшади. — дейди **Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томоққа ер эгалари Кенгаши раиси иш юритувчиси Жаҳонгир Раҳмонов.**

Тадбир давомида, Жамғарма бундан кейинги фаолиятида рақамли иқтисодиётдан янада кенг ва самарали фойдаланиш, маълум даражадаги қоғозбозликларга барҳам бериш, фуқароларга қулайлик яратиш мақсадида масофавий, электронли ва архивлаш тизимлари йўлга қўйлаётгани ҳам таъкидлаб ўтилди.

Тадбир сўнгидан оммавий ахборот воситалари вакиллари соҳага оид саволларга жавоб олди.

Чўлпония АҲМЕДОВА,
Журналистика ва оммавий коммуникациялар университети талабаси.

«Қўйлик дехқон бозори» акциядорлик жамияти директори лавозимига танлов эълон қилинади

Лавозим – директор
Маълумотта бўлган талаблар – олий Соҳага оид талаблари:
— соҳа бўйича раҳбарлик лавозимларида ишлаш тажрибаси ҳамда 3 ой;
— акциядорлик жамиятларида идоравий бошқарув тамойилларини билиши;
— сотувчи ва харидорларга хизмат кўрсатишни ташкиллаштириш;
— иқтисодий ривожланиш режаларини тузиш ва уни амалга оширишни билиши;
— соҳага ва тадбиркорликка доир қонунчиликни билиши.

Лавозимда ишлаш тартиби – иш режими: 5/2 соат 8:30 дан 17:30 гача. Ойлик маоши штатлар жадалига қўра.

Изоҳ: танловда юқори малакали чет эл менежерлари иштирок этишлари мумкин.
Манзил: Тошкент шаҳар, Бектемир тумани, Фарғона йўли кўчаси, Бозор майдони.
Телефон: (71) 295-94-36.

Эл.почта манзили: info@kuylyuk-bozori.uz
Жамият веб сайти: www.kuylyuk-bozori.uz
Хужжатларни қабул қилиш муддатини: 05.03.2020 йилгача.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясини Тарих институти жамоаси Ўзбекистон Республикаси Фан арбоби, тарих фанлари доктори, Беруний номидаги давлат мукофоти совдоридир **Комил ОКИЛОВ**нинг вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур ҳамдардик билдиради.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Коррупцияга қарши курашиш ва суд-ҳуқуқ ҳамда Фуқароларнинг соғлиғини сақлаш масалалари қўмиталари аъзолари иштирокидаги йиғилишда соғлиқни сақлаш вазири Алишер Шодмоновнинг ахбороти эшитилиши керак эди. Унинг ўрнига вазир ўринбосари Баҳодир Юсупалиев иштирок этди...

ОЛИСДАГИ ИСТЕЪДОД

ҚЎШРАБОТЛИК РАССОМ ҚИЗ

Минарова Гаъфар Зафар қизи 2002 йил 15 мартда Қўшработ тумани Булоқбоши маҳалласида тугилган. Тумандаги 48-мактабнинг 11-синфида таҳсил олади. Устози Зарифа Қурдошевадан тасвирий санъат сирларини ўрганмоқда. Унинг орзуси — шу кунгача чизган суратларини кўргазмада намойиш этиши.

Гаъфарнинг айтишича, яқинда Қўшработга келган «Юксалиш» умумийлик ҳаракати Самарқанд вилоят бўлими раҳбари, истеъдодли ёш олим Шохрух Жўрақулов бу борада унга ёрдам бермоқчи. Биз ҳам Гаъфарнинг орзулари тезроқ ушалишини истаимиз.

Барчиной ҲАМИДУЛЛАЕВА

СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ТИЗИМИДА КОРРУПЦИЯ ҚАЧОН БАРҲАМ ТОПАДИ?

Маълумотларга кўра, 2018-2019 йилларда мамлакатдаги соғлиқни сақлаш ходимларининг 581 нафари турли жиноят содир этиб, жавобгарликка тортилган. Шулардан 114 нафари коррупцион жиноятдир. Тизимда ўтказилган ички аудит натижасида ўтган икки йил давомида жами 36,2 миллиард сўмлик молиявий хато-камчиликлар аниқланган.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимида коррупциянинг олдини олиш ва унга қарши муросасиз муносабатни шакллантириш борасида қандай ишлар амалга оширилмоқда?

Бу борада Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Коррупцияга қарши курашиш ва суд-ҳуқуқ ҳамда Фуқароларнинг соғлиғини сақлаш масалалари қўмиталари аъзолари иштирокидаги йиғилишда соғлиқни сақлаш вазири Алишер Шодмоновнинг ахбороти эшитилиши керак эди. Унинг ўрнига вазир ўринбосари Баҳодир Юсупалиев иштирок этиб, тизимда коррупциянинг олдини олиш борасида амалга оширилаётган ишлар юзасидан маълумот берди.

Вазир ўринбосари мамлакатимизда соғлиқни сақлаш тизимини янада такомиллаштириш, тиббий хизмат сифати ва самарадорлигини ошириш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш борасида кенг қўллаб-қувватлаш амалга оширилаётгани, сўнги уч йилда соҳага оид 170 дан ортиқ қонун ҳужжатлари қабул қилингани, соҳани молиялаштириш ҳажми йил сайин ортиб бораётганини айтди.

Таъкидлавишича, соҳада коррупцияга қарши курашиш бўйича унинг содир этилиши сабаблари ва шарт-шароитларини бартараф қилишга қаратилган чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, амалиётга татбиқ этилган. Вазирлик тизимидаги тиббиёт муассасаларида беморлар ўртасида аноним сўров ўтказиш тартиби йўлга қўйилган. Мазкур сўров жараёнида аниқланган ҳолатлар кенг муҳокама қилиниб, тегишли чоралар кўрилмақда.

Шунга қарамай, соҳа ривожига салбий таъсир кўрсатаётган иллатларнинг ҳамон сақланиб қолаётгани аҳолининг тиббий хизматга бўлган ишончига жиддий путур етказмоқда.

Депутатлар фикрича, соғлиқни сақлаш тизимида кадрларни, айниқса, ҳамшираларни ишга қабул қилишнинг шаффоф эмаслиги, дори воситаларини давлат рўйхатидан ўтказишда

бюрократия ва сансоларликнинг мавжудлиги тизимда коррупция учун шариот яратмоқда.

Шу боис, соҳага оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни инвентаризациядан ўтказиш, улардаги коррупцияга шариот яратиб берувчи нормаларни аниқлаш ва бартараф этиш, рухсат берувчи ҳужжатларни расмийлаштиришда илгор ахборот технологияларини жорий этиш орқали инсон омиллини қисқартириш юзасидан таклифлар билдирилди. Кадрларни ишга қабул қилиш ва жой-жойига қўйиш тизимини қайта танқидий кўриб чиққан ҳолда, бу соҳада шаффофлиқни таъминлаш, вазирлик ва унинг тизимида "коррупцияга қарши ички аудит" тизимини доимий олиб бориш зарурлиги айтилди.

Моҳигул ҚОСИМОВА, ЎЗА мухбири.

МАҲАЛЛА ВА ОИЛА ИНСТИТУТЛАРИДА ҚАНДАЙ ЎЗГАРИШЛАР БЎЛДИ?

“ОБОД ВА ХАВФСИЗ МАҲАЛЛА” тамойилига асосланган янги тизим жорий этилади

- Хотин-қизлар қўмиталари
- Республика Маҳаллалар кенгаши
- “Нуроний” жамғармасининг ҳудудий бўлимлари **ТУГАТИЛДИ**
- “Оила” илмий-амалий тадқиқот маркази
- “Маҳалла” ўқув-услубий ва илмий-тадқиқот маркази негизида

“Маҳалла ва оила” илмий-тадқиқот институти **ТАШКИЛ ЭТИЛДИ**

МАҲАЛЛА ВА ОИЛАНИ ҚўЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ВАЗИРЛИГИ ва унинг ҳудудий бўлимлари **ТАШКИЛ ЭТИЛДИ**

МАҲАЛЛА ТУЗИЛМАСИДА:

- жамоатчилик тузилмалари **мақбуллаштирилди**, айримлари **тугатилди**
- Оилавий кадрларни мустаҳкамлаш комиссияси
- Ижтимоий қўллаб-қувватлаш ва жамоатчилик назорати бўйича комиссия **ТАШКИЛ ЭТИЛДИ**

2020 йил 1 апрелдан бошлаб

ФХДЭ органлари Адлия вазирлиги ҳузуридаги Давлат хизматлари агентлиги **ТАСАРРУФИГА ЎТҚАЗИЛАДИ**

Маҳаллаларга юклатилган **46 турдаги** Профилактика инспекторларига юклатилган **13 турдаги**

ВАЗИФА ВА ФУНКЦИЯЛАР ҚИСКАРТИРИЛДИ

22 март “Маҳалла тизими ходимлари кўни” деб эълон қилинди
Эндиликда маҳалла раисининг сайланиш муддати **5 йил**

ПРОФИЛАКТИКА ИНСПЕКТОРИ

- ✓ Маҳалла раисининг ҳуқуқ-тартибот масалалари бўйича ўринбосари вазифасини бажариш **профилактика катта инспекторига (инспекторига)** юклатилади
- ✓ Эндиликда маҳалла раиси профилактика инспектори **фаолиятига баҳо беради**, уларни рағбатлантириш ва интизомий жавобгарлиги масаласида таклиф киритади
- ✓ Ҳар бир маҳаллада **камида 1 нафардан** профилактика инспектори хизмат олиб боради
- ✓ Профилактика инспекторлари **5 йил** муддатга лавозимга тайинланади ҳамда уларни мазкур муддат давомида бошқа лавозимга ўтказиш тақиқланади.

МАНБА: “Жамиятда ижтимоий-маънавий муҳитни соғломлаштириш, маҳалла институти янада қўллаб-қувватлаш ҳамда оила ва хотин-қизлар билан ишлаш тизимини янги даражага олиб чиқиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Президент Фармони (ПФ-5938-сон, 18.02.2020 й.)

@huquqiyaxborot

РЕКЛАМА

ЗАВОД «KRANTAS»

производит и реализует под заказ:

- ▶ Бензовозы — 4, 8, 10, 12, 16 м3.
- ▶ Водовозы — 4, 8, 12 м3.
- ▶ Вахтовые автобусы 4x4 — 22 мест, 6x6 — 26 мест.
- ▶ Комбинированные поливомоечные машины — 4, 8 м3.
- ▶ Кислотовозы — 6, 8, 10 м3.
- ▶ Автогудронаторы — 6, 8 м3.
- ▶ Полуприцепы: бензовоз, самосвальный, бортовой, контейнеровоз.

Адрес: Республика Узбекистан, г. Ташкент. Тел./факс: (+99871) 262-97-78, (+99871) 262-23-61. Моб.: (+99890) 188-15-33, (+99890) 187-52-05. E-mail: cst2008@mail.ru Web-site: www.avtokran.uz, www.krantas.uz

ГАРАНТИЯ 1 ГОД

O'ZBEKISTON OVOZI

MUASSIS:

Bosh muharrir: Safar OSTONOV

TAHRIR HAY'ATI:

- Ulug'bek INOYATOV
- Ulug'bek VAFOYEV
- Mahmud TOIR
- Qalandar ABDURAHMONOV
- Guliston ANNAQLICHEVA
- Muslihidin MUHIDDINOV
- Shuhrat JALILOV
- Hayotxon ORTIQBOYEVA
- Farrux HAMROYEV
- (Bosh muharrir birinchi o'rinbosari)

Qabulxona — (71)233-65-45
Xatlar va murojaatlar uchun — (71)233-12-56
Reklama va e'lonlar uchun — (71)233-47-80, (71)233-38-55
E-mail: info@uzbekistonovozi.uz

MANZILIMIZ: 100000, Toshkent, Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.
Korxonaning manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi.
Hajmi — 4 bosma taboq.

Gazeta haftaning seshanba kuni chiqadi.

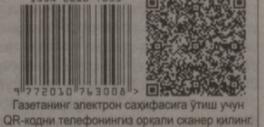
«O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruksati bilan amalga oshiriladi.

Г — 251. 2287 nusxada bosildi.
Nashr ko'rsatkichi — 220.
t — Tijorat materiallari
O'za yakuni — 23:15.
Topshirilgan vaqti — 04:20.

Sotuvda kelishilgan narxda

Navbatchi:
Nurullo OSTONOV
Sahifalovchi-dasturchi:
Bekzod ABDUNAZAROV

ISSN 2010-7133

Газетанинг электрон санолига ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

1 2 3 4 5 6